

Зүүн Хойд Азийн залуучуудын орчин ахуйн
хамгалалтын реферат

2 0 0 7 он 2-р сарын

Тояма Аймаг

Япон тэнгэсийн тойрон дэх орчин
ахуйн хамсараагийн төв

гарчиг

1	Оршил	1
2	Зүүн хойт Азийн залуучуудын орчин ахуйн симпозиомын нээлтийн дүн	1
(1)	2004он (Сэдэв : «Гусаны орчин ахуйн хамгалалт»)	1
①	Нээлтийн байдал	1
②	Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаагын илтгэл	2
③	Зүүн Хойт Азийн залуучуудын байгаль орчины симпозиомын Тунхаг (Төсөв)	3
(2)	2005он (Сэдэв : «Эргэлт нийгмийн байгуулалт»)	3
①	Нээлтийн байдал	3
②	Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагааны илтгэл	4
③	Зүүн Хойт Азийн залуучуудын байгаль орчины симпозиомын Тунхаг (Төсөв)	6
(3)	2006он (Сэдэв : «байгалийн орчин ахуйн хамгалалт»)	6
①	Нээлтийн байдал	6
②	Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаагын илтгэл	7
3	Бүс нутгийн орчин ахуйн реферат	9
(1)	Хятад	
①	Лионин Мужын Куруту (Hu Ludao) хотын Дүньюен (Dong yuan) бага сургууль «Хятадын өвсний үндэс бүлгэмийн орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа»	12
②	Лионин Мужын Чоян (Chao yang) хотын дээд зэрэглэлийн 2-р дунд сургууль «Хотын гудамжны мод ургахаа болих байдалд хийсэн судалгаа»	13
③	Лионин Мужын Чоян (Chao yang) хотын дээд зэрэглэлийн 2-р дунд сургууль «Чоян хот дахь орчин ахуйн байдалд хийсэн судалгаа»	14
④	Лионин Мужын Чоян (Chao yang) хотын дээд зэрэглэлийн 2-р дунд сургууль «Сурагчдын орчин ахуйн мэдлэгийн тухай судалгаа»	15
⑤	Хэбэй Мужын Чинхүандо (Qin Huangdao) Хотын 12 дугаар дунд сургууль «Сурагчидын орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа»	16
(2)	Япон	
①	Тояма Аймагын Туяма хотын Хукувү дунд сургууль «Орчин ахуйд сайхан хөдөөг бий болгох»	17
②	Тояма Аймагын Туяма хотын Хукувү дунд сургууль «Е МДангу хийх туршлага (Хэрэгцээтэй бичил биетний /нянгийн/ хүчээр голыг цэвэршүүлэх)»	18
③	Уяма хотын цэзава дунд сургууль «Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаагын тухай ойлгуулах»	19
④	Минамирие хотын Камихе дунд сургууль «Гхолбоос»-ын сэтгэлийг хамгаалан дамжуулах»	20
⑤	Тояма Аймагын Имизү хотын Шинминату өрнөд дунд сургууль «Имизү хотын Адапүту - Программ»	21
(3)	Монгол	
①	Сэлэнгэ аймгийн Сүхбаатар сумын арван жилийн 1-р дунд сургууль «Орчин ахуйн хамгалалтын тулд хийх ажиллагаа»	22
(4)	Солонгос	
①	Chungcheongnamdo Гөнжю хотын Гөнжю (Gongju) охидын дунд сургууль «Сургуултдаа ой байгуулах ажиллагаа»	23
②	Chungcheongnamdo Боне хотын децөн (Taechon) дунд сургууль «Сургууль дэх орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа»	24
③	Chungcheongnamdo Чеоныангүн Занпиён (Jangpyong) дунд сургууль «Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа»	25
④	Kangwondo Хуацэнгүн Гандун дунд сургууль «Сургуулийн гоё ой мод суулгах»	26

⑤ Kangwondo Бүгрен эмэгтэйчүүдийн дунд сургууль «Орчин ахуйн дугуйлан»	• • • • • 27
(5) Орос	
① Приморский Край шитекува тосгоны арван тавдугаар ерөнхий сургууль «Орчин ахуйн хамгалалтын ажилд оролцох»	• • • • • 28
② Хабаровский Край Хабаровский хот Хабаровскын орон нутгийнорчин ахуй • амьтан судлалын төв «Орчин ахуйн хамгалалтын ажилд оролцох»	• • • • • 29
4 Залуучудын илтгэл	• • • • • 32

Зүүн Хойд Азийн залуучуудын орчин ахуйн хамгалалтын реферат (Зүүн Хойд Азийн бүс нутгийн залуусын орчин ахуйн боловсролыг хөгжүүлэх үйл ажиллагаа)

1 Оршил

Зүүн Хойд Азийн бүс нутгийн залуусын орчин ахуйн боловсролыг хөгжүүлэх үйл ажиллагаа нь Зүүн Хойд Азийн бүс нутгийн сургууль болон бүс нутаг дахь өвсний үндэс байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаа явуулдаг залууст хандаж, олон улсын түвшний орчин ахуйн боловсролын нөхөцлийг хангахаар бүс нутгийн хэлхээ холбоог ойлгуулах, хүрээлэн буй орчноо өргөн хүрээгээр хамгаалахад бүх хүчээ дайчлан ажиллах боловсон хүчнийг бэлтгэхэд чиглэсэн Зүүн Хойд Азийн бүс нутгийн хүрээлэн буй орчны хамгаалалтыг хөгжүүлэх үйл ажиллагаа болж, "Зүүн Хойд Азийн залуусын хүрээлэн буй орчин сэдэвт симпозиум"-ыг нээн явуулж байна.

Зүүн Хойд Азийн залуусын хүрээлэн буй орчин сэдэвт симпозиум нь Зүүн Хойд Азийн бүс нутгийн өөрөө удирдах байгууллага (NEAR)、орчин ахуйн салбар зөвлөлийн хамтарсан төсөл болж, зөвлөлийн гишүүд、өөрөө удирдах байгууллага зэргийг хамтруулж、2004 онд Солонгосын Chungcheongnamdod "Усаны орчин ахуйн хамгалалт" сэдвээр зохион байгуулагдсанаас хойш 2005 онд Хятадын Лионин Мужд "Эргэлтийн чанарт нийгэмийн бүтээн байгуулалт"、2006 онд Оросын Приморский Крайд "Байгалийн орчин ахуйн хамгалалт" гэсэн сэдвүүдээр тус тус нээн явагдсан.

Энэ удаа эдүгээ хүртэлх симпозиумуудын үр дүнд бүс нутгийн орчин ахуйн хамгалалтын сэдэв ба тухайн бүс нутагт хэрэгжиж байгаа орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагааны тухай мэдээ мэдээлэл、мөн Зүүн Хойд Азийн бүс нутгийн хөгжилд хандсан залуусын санал бодол、дэвшүүлэн тавьж буй үгийг "Зүүн Хойд Азийн залуучуудын орчин ахуйн хамгалалтын реферат" болгон эмхэтгэн гаргаж байгаа нь цаашид орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа болон орчин ахуйн хамтын ажиллагааг дайчлан хөгжүүлэхэд ашиглагдвал маш баярлах болно.

2 Зүүн хойт Азийн залуучуудын орчин ахуйн симпозиомын нээлтийн дүн

(1) 2 0 0 4 он (Сэдэв : Гусаны орчин ахуйн хамгалалт)

① Нээлтийн байдал

- Цаг хуацаа 8сарын21~22
- Газар Солонгос Chungcheongnamdo Boryeong хот
- Оролцогч 4улсын 8засагийн газарын 37нэрс дунд сургуулын сурагч
Хятад : 4нэрс (Шандүн Муж 2нэрс、Жиансү Муж 2нэрс)
Япон : 9нэрс (Тояма Аймаг 7нэрс、Нийгата Аймаг 1нэрс、
Ишикава Аймаг 1нэрс)
Солонгос : 22нэрс (Kangwondo 2нэрс、Chungcheongnamdo 20нэрс)
Орос : 2нэрс (Приморский Край 2нэрс)

• Агуулга

- a Хурал нээх үг хэлэх Тояма Аймаг、Chungcheongnamdo
- b Гол лекц 「Зүүн хойт Азийн орчин ахуйн одоогийн байдал ба асуудал」 (Солонгос гонзү эмхен мэдээлэлийн их сургууль И Жин сургуулийн захирал (өмнө Солонгос орчин ахуйн тасагийн дэд дарга)
- c Ажиллагаагын илтгэл (9 бүлэг) . . . ②
- d Усаны чанарыг товч хэмжих аргаын дадлага (тунгалагийн хэмжээ、COD хэмжилт、 р Н хэмжилт)
- e Хамтын хээрийн орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа (далайн хөбөөдэх хөвөмөл будасийг шинжлэх、цэвэрлэх)
- f Орчин ахуйн сурлага
「Бидний усн орчин ахуй」 (зохицуулагч : Тояма Аймагаас байгуулсан их сургууль Кавакамитумунури дэд пирофессор)
「Орчин ахуй өрхийн төсөвийн бичиг」 ны тайлбар
- g Зүүн хойт Азийн залуучуудын орчин ахуйн симпозиомын тунхагын сунгулт . . . ③

② Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаагын илтгэл (Сэдэв : Усаны орчин ахуйн хамгалалт)

Засагын газар	Сургууль	Товч агуулга
Хятад		
Шандүн Муж	Ентай хотын хоёрдугаар дунд сургууль	Г Шандүн Мужийн Шар Тэнгисийн хөбөөдэх хөвөмөл будасийг шинжлэх <ul style="list-style-type: none"> усан орчин ахуйн чухал чанар, далайн хөбөөдэх хөвөмөл будасийг шинжлэхээс хүртэсэн, ухамсар дээшлэлтийн чухал чанарын тухай санал гаргах.
Жиансү Муж	Чидүн хот лёсган хошуугийн хэцэн анх зэрэгийн дунд сургууль	Г Усан орчин ахуйн хамгалалт – бидний хүлээх ёстой хариуцлага <ul style="list-style-type: none"> Мужийн далайн хөбөөдэх хөвөмөл будасийг шинжлэхээс хүртэсэн ухамсар, ухуулахын чухал чанарын тухай илтгэл хийх.
Япон		
Нийгата Аймаг	Кушижи гудамж риццкаяма дунд сургууль	Г Галт хорхойн орших газар ГУшинукуби] усаны чанарыг шинжлэх <ul style="list-style-type: none"> Галт хорхойн хамгалалтын төлөө тэмцээж байх, Галт хорхойн усан замын усаны чанарыг шинжлэх судлал ба цэвэрлэх сайн дурын ажилын тухай илтгэл хийх.
Тояма Аймаг	Такаука хотын рицнака дунд сургууль	Г Газар доорх усыг ацигласан амьд биеийн хамгалалтын ажиллагаа <ul style="list-style-type: none"> Сургуулд галт хорхойн авгалдайг тэжээж, тавих ба Ацицкинури, Тумиюгийн хамгалалтын ажиллагаа, бүх сурагчд хүртэсэн ухамсарын тухай илтгэл хийх.
Тояма Аймаг	Такаука хотын рицфүщи дунд сургууль	Г Бидний цэвэрлэх сайн дурын ажил <ul style="list-style-type: none"> Мод огтлох газарын орчин ахуйн хамгалалт ба далайн хөбөөдэх хөвөмөл будасийг шинжлэх тухай илтгэл хийх.
Солонгос		
Chungcheongnamdo	Деган хотын деган дунд сургууль	Г Далайн элстэй хөвөөгийн үнэ өртөг ба хадгалах аргааг шинжлэх <ul style="list-style-type: none"> Орчин ахуйн бозартал ба ер бусын агаарын температурээс болсон сүйтгэхдээсэн далайн элстэй хөвөөгийн орчин ахуйн хамгалалт, далайн элстэй хөвөөгийн үнэ өртөгийг байцах, хадгалах аргааг шинжлэсэн дүнийн тухай илтгэл хийх.
Chungcheongnamdo	Деган хотын деган дунд сургууль	Г Усаны гамнах аргаа <ul style="list-style-type: none"> Хүмүүсийн хрэллэх цэнгэг усаны тухай, Ертөнц ба Солонгосын бодит байдалыг харьцуулж, гамнах аргаан тухай судлахсан дүнийг илтгэх.
Chungcheongnamdo	Деган хотын деган дунд сургууль	Г Усаны чанарын орчин ахуйг хадгалах ба аргаа хэмжээ <ul style="list-style-type: none"> Усаны чанарын бозарталыг сэргийлэхийн төлөө, бозарталын одоогийн байдал ба шалтгааны тухай байцасан дүн, бидний амьдралын гээх усыг багасгах тухай судлахсан дүнийг илтгэх.
Орос		
Приморский Край	Арүсенифү хотын сурган хүмүүжүүлх байгууллага нэгдгээр ерөнхий сургууль	Г Приморский Край дэх бадамлянхуагын хамгалалт <ul style="list-style-type: none"> Приморский Крайн бэлгэ тэмдэг болох бадамлянхуагыг хамгалах аргааны судлахсан дүн ба, хүны хүцээр ургуулах тухай илтгэл хийх.

③ Зүүн Хойт Азийн залуучудын байгаль орчины симпозиомын Тунхаг (Төсөв)

Зүүн Хойт Азийн залуучудын байгаль орчины симпозиомын 2004 Тунхаг (Төсөв)

2004-оны Зүүн Хойт Азийн залуучудын байгаль орчины симпозиомд оролцсон бид, харилцан байгаль орчины асуудалаа зөвлөдөхөөр дамжуулан, байгаль орчины асуудал нь тус тусын газар оронд тусгай байдаг сэдэвээс дэлхийн хэмжээны асуудал хүртэл зүйл бүр байдаг ба түүний шалтгаан бол бидэний амьдралтай нягт холбоотой гэдэгийг мэдлээ.

Эдгээр байгаль орчины асуудалийг сайжруулахд нэн олон хүмүүс хамтран тэмцээх чухалтай байгаа ба ирээдүйг даан авах залуучуд хийх боломжтой зүйл олон байж, үнэндээ маш олон залуучуд хэрэгжүүлж байгаа г мэдэлээ.

Энэ симпозиомд оролцсон бид, Зүүн Хойт Азийн элвэг байгаль орчины хэзээ ч орошихийг хүсэн, Зүүн Хойт Азийн хамаг залуучуд харилцан сайхан хань болж, байгалтай хамт ороших нийгим ба эргэлтэй нийгмийн байгуулалтыг зориж, хамтаар байгаль орчины хамгалалтд идэвхтэй оролцохыг уриалан дууданаа.

2004 оны 8 сарын 22

Зүүн Хойт Азийн залуучудын байгаль орчины симпозиом 2004 ын бүх оролцогч

Ажиллагаагын илтгэл

Усны чанарыг товч хэмжих аргын дадлага

(2) 2005 он (Сэдэв : «Эргэлт нийгмийн байгууллт»)

① Нээлтийн байдал

- Цаг хуацаа 8сарын21~22
- Газар Хятад улсын Лиао Нин Мужийн Мүгдэн Хот
- Оролцогч Булсын 12засагийн газарын 45нэрс дунд сургуулын сурагч
  - Хятад : 27нэрс (Лиао Нин Муж 15нэрс, Шандүн Муж 2нэрс, Жиан Сү Муж 1нэрс, Хэнан Муж 2нэрс, Хэбэй Муж 1нэрс, Шанхай Хот 2нэрс, Гирин Муж 2нэрс, Өвөр Монголын өөртөө засах орон 2нэрс)
  - Япон : 6нэрс (Тояма Аймаг 6нэрс)
  - Монгол : 3нэрс (Сэлэнгэ Аймаг 3нэрс)

Солонгос : 5нэрс (Чүнчионнамдо 5 нэрс)
Орос : 4нэрс (Приморский Край 4нэрс)

• Агуулга

- a Хурал нээх үг хэлэх Тояма Аймаг, Лиано Нин Муж
- b Ажиллагаагын илтгэл (14бүлэг) . . . ②
- c Орчин ахуйн сурлага
 「Хогийн зохичулалд юу чухал бэ? Одоо хийж дийлэх нь юу вэ?」
 (Тояма Аймагаас Байгуулсан Их Сургууль дэд профессор)
 「Хог хаягдалын хэмжилт болон тооцоо」
 (Бээжин хотын Шичэн тргийн залуу багачуулын шинжлэн ухаан
 техникмжргэжилийн музей эрхэлэгч)
- d Хамтын хээрийн орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа (Амьдралын хогийг борлоо болгох)
- e Зүүн хойт Азийн залуучудын орчин ахуйн симпозиомын тунхагын сунгулт . . . ③

② Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагааны илтгэл (Сэдэв : Эргэлтийн чанарт нийгэмийн бүтээн байгуулалт)

Засагын газар	Сургууль	Товч агуулга
Хятад		
Лионин Муж	Шэнян хотын гучин нэгдүгээр дунд сургууль	「Хаягдмал бохын орчин ахуйд хор хөнөөл учруулахгүйн төлөө」 • Зажилсан хаягдмал бохын асуудалыг илчлэж, бохын хайлах туршилтын дүнийг танилцуулж, идэж болох бохын зохион, хаягдмал бохын ашигтай хрэглэх асуудалыг илчлэх.
Лионин Муж	Дален хотын лешүнкэу дүүрэгийн тешан төв бага сургууль	「Цагаан өнгөт хог”ыг зохицуулах」 • Цагаан өнгөт хогын (гялгар уут зэрэг) орчин ахуй дэх хор хөнөөлийг илчлэж, ялган цуглуулах ба тархах ажиллагаа, дахин хрэглэх мэрэгжилийг зохиох зэрэг нь чухал байхыг илчлэх.
Лионин Муж	Инкэу хотын арван долоодугаар дунд сургууль	「Би бол орчин ахуйн хамгалалтын хүүхэн」 • Төрөлх гар хөл нь чөлөөтэй биш лтгэгч ганцаараа хаягдмал батерейг хураасан ажил нь, орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагааи ухамсарыг хүртэсэн, одоод орчин ахуйн хамгалалтын тухай ханаын сонин бичих ба хэлбийхсэн зарцуулгаын тухай шинжлэх зэрэг ажилын тухай илтгэл хийх.
Лионин Муж	Жинжэу хотын гүта дүүрэгийн Иь дөрөвдүгээр дунд сургууль	「Байгалин сувд — унаж ойчсон навчын тухай судалгаа」 • Одоод шатааж байх унаж ойчсон навчын тухай, хөрсийн дулааныг дэмжих ба органик бордоо, урлал эд хийх зэрэгийн ашигтай ажиллагааны тухай шинжлэсэн • судалсан байдалыг илтгэх.
Шандүн Муж	Жинан хотын тавдугаар дунд сургууль	「Нэн гоё мргаашын төлөө」 • Хотын талбайг цэвэрлэх ажил хийсэн дүнийг ангид илтгэж, гоё орчин ахуйг хамгалах санал солилцооны тухай илтгэл хийх.
Жиансү Муж	Чидүн хотын үилун дунд сургууль	「Хатуу хэлбэрт хаягдмал эдийг зохицуулах аргаа」 • 「Хоггүй сургуулийн талбай」 нь биелэлтийн төлөө хэрэгжүүлэхсэн хогы ялган хураах, дахин хрэглэх зэрэгийн төлөө хяналтын системийг байгуулах, ялган хураахаас олохсон хөрөөгөөр орчин ахуйн хамгалалтын мөнгөийг байуулж, зулзаган модыг худалдан авах ба орчин ахуйн хамгалалтыг суралцах сурагчыг дэмжихсэн тухай илтгэл хийх.
Өвр Монгол	Хөххотын тусгай нэгдүгээр дунд сургууль	「Цахилгаан хог”ны хор хөнөөл ба хураах тухай」 • Хаягдмал цахилгаан хэрэгсэлийн орчин ахуйн

		асуудалын тухай, хотын одоогын байдал ба үүсэх шалтгааны тухай шинжлэл, шийдвэрлэлийн төлөө хууль дүрэмийн журамлал, ухамсар дээшлэлт, үйлдвэрлэх · худалдах хүмүүсийн удирдах · хяналтыг чангатгах, хаяагдмал цахилгаан хэрэгсэлийн дахин боловслуулах системийг байгуулах зэрэгийн тухай илтгэл хийх.
Япон		
Тояма Аймаг	Туяма хотын хукувү дунд сургууль	Г Сургууль ба орон нутаг хамтран ажиллаж урагшлуулах ажиллагаа] · Сургуулд хэрэгжүүлэхсэн орчин ахуйн ухамсар шинжлэлийн дүн ба Уяку баялагыг хураах ажиллагаа (сургууль, асрагч ба орон нутаг хамтран ажиллаж хэрэгжүүлэх цэвэрлэх ажиллагаа, байгалийн баялагыг хураах ажиллагаа) зэрэгийн тухай илтгэл хийх.
Тояма Аймаг	Уяма хотын цэзава дунд сургууль	ГХогыг ялган хурааж байгалийн баялаг болгох ажиллагаа] · Айл өрх бүрээс ба цэвэрлэх ажиллагаас хураасан хөнгөн цагаан лаазыг дахин боловслуулах хүмүүсд тушааж, олохсон хөрөөгөөр тахир дутуу хүний тэрэг худалдан авах, настай хүмүүсийн халамж байгуулалгад бэлэглэхсэн ажиллагааны тухай илтгэл хийх.
Монгол		
Сэлэнгэ Аймаг	Сүхбаатар хотын нэгдүгээр дунд сургууль	Г Монголын орчин ахуйн одооны байдал ба асуудал] · Бидний хийж чадах ажиллагаа, хийх ёстой ажиллагааны яриа хэлэцээрийн тухай илтгэл хийх.
Солонгос		
Chungcheongnamdo	Гонзү хотын Гонзү эмэгтэйчүүдийн дунд сургууль	Г Орчин ахуйн хамгалалтын төлөө бидний чармайлт] · Сургуулин ой мод ургуулахаас эхлэл болж, орчин ахуйн хамгалалтын сурган хүмүүжил ба хогын ялган хураах, дахин боловслуулах, цэвэрлэх зэрэг орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагааны тухай илтгэл хийх.
Chungcheongnamdo	Боне хотын деган дунд сургууль	Г Эргэлтийн чанарт нийгэмийн байгууламжын төлөөны ажиллагааны жишээ] · Дүрэмт хувцас ба хичээлд хэрэглэх ном зэрэгийг доор ангин сурагчд өгөх ба сургуулин орчиныг цэвэрлэх зэрэг сургууль дэх ажиллагаа ба хаяагдмал эдийг багасгах, хаяагдл тосоор саван зохиох зэрэгийн айл өрхийн ажиллагааны тухай илтгэл хийх.
Орос		
Приморский Край	Рүчегуурүску тосгоны дөрөвдүгээр ерөнхий хүмүүжүүлх сурган сургууль	Г Амьдралын хаяагдмал эдийг дахин боловслуулах ба бага сургуулин сурагчин төлөө ойлгуулах үйлдэлгэ ажиллагаа] · Амьдралын хаяагдмал эд ба хөнөөлтэй бодисын тухай өргөн ойлгуулахын төлөө, зурагт ба радио хөтөлбөр, товхимол зохиох, хүүхэдийн жүжигийг харуулах, батерейг цуглуулах конкурс зэрэг ажиллагааны тухай илтгэл хийх.
Приморский Край	Арүчениефү хотын дөрөвдүгээр ерөнхий хүмүүжүүлх сурган сургууль	Г Залуучуудын натурализмын газарын хаяагдмал бодисын дахин хрэглэх тээмцээн] · Амьдралын хаяагдмал эдийг урлаг, барилга, гэрийн хогшил зэрэгд хрэглэж хаяагдмал эдийн хэтжээг багасгах Гхог ажиллагаар дамжин, орчин ахуйн хамгалалтын тэмцээнийг хэрэгжүүлэхсэн ажиллагааны тухай илтгэл хийх.

③ Зүүн Хойт Азийн залуучуудын байгаль орчины симпозиомын Тунхаг (Төсөв)

Зүүн Хойт Азийн залуучуудын байгаль орчины симпозиомын 2005 Тунхаг (Төсөв)

2005-оны Зүүн Хойт Азийн залуучуудын байгаль орчины симпозиомд оролцсон бид, харилцан байгаль орчины асуудалаа зөвлөдөхөөр дамжуулан, байгаль орчины асуудал нь тус тусын газар оронд тусгай байдаг сэдэвээс дэлхийн хэмжээны асуудал хүртэл зүйл бүр байдаг ба түүний шалтгаан бол бидэний амьдралтай нягт холбоотой гэдэгийг мэдлээ.

Эдгээр байгаль орчины асуудалийг сайжруулахд нэн олон хүмүүс хамтран тэмцээх чухалтай байгаа ба ирээдүйг даан авах залуучуд хийх боломжтой зүйл олон байж, үнэндээ маш олон залуучуд хэрэгжүүлж байгаа г мэдэлээ.

Энэ симпозиомд оролцсон бид, Зүүн Хойт Азийн элвэг байгаль орчины хэзээ ч орошихийг хүсэн, Зүүн Хойт Азийн хамаг залуучуд харилцан сайхан хань болж, байгалтай хамт ороших нийгим ба эргэлтэй нийгмийн байгуулалтыг зориж, хамтаар байгаль орчины хамгалалтд идэвхтэй оролцохыг уриалан дууданаа.

2005 оны 8 сарын 22

Зүүн Хойт Азийн залуучуудын байгаль орчины симпозиом 2005 ын бүх оролцогч

Ажиллагаагын илтгэл

Хамтын хээрийн орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа

(3) 2006 он (Сэдэв : «байгалийн орчин ахуйн хамгалалт»)

① Нээлтийн байдал

- Цаг хуацаа 8сарын21~22
- Газар Орос Приморский Край Фаладифосток хот
- Оролцогч 4улсын бзасагийн газарын 97нэрэс дунд сургуулын сурагч
  - Хятад : 8нэрэс (Лионин Муж 8нэрэс)
  - Япон : 6нэрэс (Тояма Аймаг 6нэрэс)
  - Солонгос : 8нэрэс (Kangwondo 3нэрэс, Chungcheongnamdo 5нэрэс)
  - Орос : 75нэрэс (Приморский Край 72нэрэс, Хабаровский Край 3нэрэс)
- Агуулга

- a хурал нээх үг хэлэх Приморский Край, Япон тэнгэсийн тойрон дэх орчин ахуйн хамсараагийн төв
- b Ажиллагаагийн илтгэл (11бүлэг) · · · ②
- c Орчин ахуйн сурлага
「Цэнгэг усаны хяналт ба сээр нуруугүй амьтаныг ашиглахсан усан чанарын үнэлэлт」
(Оросын шинжлэх ухааны академи алс дорнод салбар Үишиүкува Т.С. эрхлэгч судлаач)
「Амьтаны олон төрөлт чанарны аж төрөх газарыг (орчин ахуй) хамгаалах~бичил биетэны хамгаалах орчин ахуй~」
(Тояма ех сургуулын байгалийн шинжлэх ухааны сарбар амьтаны хүрээлэн орчин ахуйн байгалийн шинжлэх ухааны тасаг Накамүрасиюгу пирофессор)
- d 「Зүүн хойт Азийн залуучудын санал тавих」 ны санал солилцоох (санал тавих агуулга 4 ийг үзээрэй)

- ② Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаагын илтгэл (Сэдэв : байгалийн орчин ахуйн хамгалалт)

Засагын газар	Сургууль	Товч агуулга
Хятад		
Лионин Муж	Курутуу хотын шиауцау сайн дурын нэгдэл	「Хүн төрөлхтөний найзыг хамгаалах, амь насаны сүлжээг наидигнах」 · 「Хүн төрөлхтөн ба амьтан найзалцан зэрэгцэн орших」 гэх гол санаанд үндэслэж, багш нар ба сурагчын цуврал хичээлийг нээх, хотын иргэнийг уриалах ажиллагааны тухай илтгэл хийх.
Лионин Муж	Туршилтын дунд сургууль орчин ахуйн хамгалалтын сайн дурын нэгдэл	「Доргоын агуй」ын үлгэр домдг」 · Ховор усны шувуу олон оршиж байх 「Доргоын агуй」 ны байгалийн орчин ахуйг хамгаалах төлөө тухайн газарын шинжлэл ба ажиглалтын тэмдэглэл зэрэг тэмцээний тухай илтгэл хийх.
Япон		
Тояма Аймаг	Минамирие хотын Камихе дунд сургууль	「Уулаас сурах экологи амьдрал」 · Уулыг хамгаалаж байгалитэй зэрэгцэн орших төлөө, сургуулийн модны доорх өвс хадах ба мод суулгах ажиллагаа, модны нүүрс шатаах туршлага ажиллагааны тухай илтгэл хийх.
Тояма Аймаг	Имис хотын Шинминату Себү дунд сургууль	「Ханабата сайн дурын ажилын 20жилийн ойг угтах」 · Сургуулийн 20жил үргэлжлэхсэн цэвэрлэх сайн дурын ажиллаар дамжин, хогын дуусашгүй байдал ба, дахин гоё гол болгох ажилыг үргэлжлэх санааны тухай илтгэл хийх.
Солонгос		
Kangwondo	Хуагангүн Гандун дунд сургууль	「Сургуулийн гоё ой мод суулгах」 · Байгаль ба хүны харилцааны чухал чанарыг суралцахын төлөө, бүх сурагч хамтран ажиллаж сургуулин ой мод ургуулахсан тухай илтгэл хийх.
Chungcheongnamdo	Чеоньянгүн Занпиёон дунд сургууль	「Орчин ахуйн туршлага ажиллагааны илтгэл материал」 · Байгалиг хамгаалах ухамсар дээшлэлтийн төлөө хэрэгжүүлэхсэн, Сургуулд ногооны талбай байгуулах ба бохир усны хамгийн сүүлын зохицуулах газар зэрэг судалгаа, далайн элсэн хөвөө, Манөрүсаны мөрдөлт зэрэг орчин ахуйн туршлага ажиллагааны тухай илтгэл хийх.
Chungcheongnamdo	Сэцэнгүн Занхан дунд сургууль	「Цэцэгээр өнгөлэгдээсэн сургуулийг хамгаалах」 · Нинжин сэтгэл ба орчин ахуйд сайхан сургуулийг байгуулахын төлөө хэрэгжүүлэхсэн, сургуулийн доторын мод суулгах ажиллагаа ба хээрийн цэцэгийн ажиглалт, далайн элсэн хөвөө, элсэн манханы мөрдөлт, нүүдлийн шувууны хамгалалтын ажилын

		тухай илтгэл хийх.
Орос		
Приморский Край	Уурина · надежискуе тосгоны нэгдүгээр дунд сургууль	「Нийгэмийн орчин ахуйн жижүүр 「рикандерү」 д оролцох」 · Далайн хөвөө дэх хогыг цэвэрлэх сайн дурын ажиллагаад оролцож, хогын бараг 90ховин амьдралын хаяагдмал эд байхсан ба, жуулчинд дүрэмийг сахиарай гэж уриалахсан ажиллагааны тухай илтгэл хийх.
Приморский Край	Даринереечиенску хотын хоёрдугаар дунд сургууль	「Сургууль дэх орчин ахуйн хамгалалт · ойлгуулах ажил」 · Сургуулийн орчины байгалин орчин ахуйн судалгаа ба суралцах хурал, байгалитай баясах зуслан ба орчин ахуйн хамгалалтын сайн дурын ажил зэрэг, сургууль дэх ухамсар дээшлэлтийн төлөө тэмцээний тухай илтгэл хийх.
Хабаровский Край	Амүүрүскү хотын тавдугаар ерөнхий сургууль	「Өрөвтас, байгалин хээрийн ажиглалт ба дэгдээхэйн өрөөн доторх ажиглалтын дүн」 · Өрөвтасын үүрийн хээрийн ажиглалт ба дэгдээхэйн өрөөн доторх ажиглалтын тэмдэглэлээр дамжин, бодгаль сүрэгийн одооны байдал ба хамгалах аргааын тухай илтгэл хийх.
Хабаровский Край	Бичийха тосгоны ерөнхий сургууль	「Булагын хамгалалтын ажил, Бичийха тосгон орчины усаны чанарын орчин ахуйн шинжлэлт」 · Тосгонд булагын усыг татах хүмүүсийн нэмэгдэхийн хамт, булагын орчины хог нэмэгдэхсэн тулд, айлчлалгчтд цэвэрлэх ажиллагаад оролцохыг уриалахсан ажиллагааны тухай илтгэл хийх.

Ажиллагаагын илтгэл

Орчин ахуйн сурлага

3 Бүс нутгийн орчин ахуйн реферат

Бүс нутгийн орчин ахуйн реферат нь симпозиумаас олсон мэдээлэл, туршлага зэрэгт тулгуурлаж, оролцогчид өөрсдийн бүс нутгийн орчин ахуйн болон хамгалалтын ажиллагаагын таниж, хамгаалах үйл ажиллагааг шинээр ойлгож, үйл ажиллагааг улам тууштай хэрэгжүүлэхийг зорилго болгож, 2006 оноос эхлэн симпозиумын баримтлах—дээшлүүлэх сургалт болгон зохион байгуулж байгаа үйл ажиллагаа юм.

Энэ үйл ажиллагаагаар оролцогчид симпозиум дууссаны дараа сургууль дахь анги дугуйлан болон орон нутгийн нийгэмлэгийн үйл ажиллагаа зэргийн талаар сурвалжилж илтгэл болгон эмхэтгэж байгаа бөгөөд, үүний дотор дэвшүүлэн гаргаж буй илтгэлийг дорхи байдлаар нийтэлж байна. (2006 оноос өмнөх илтгэлд оролцогчдын үйл ажиллагааны тухай мэдээлэл болсон зүйлсийг ч нийтэлж байна.)

Оролцогчид нь симпозиумаас олж авсан туршлага, мэдлэгээ суралцагчдын илтгэлийн хурал гэх мэт өөр бусад газарын сурагчид ба орон нутгийн оршин суугчдад мэдээлж, орчин ахуйн хамгалалтын чухлыг ойлгуулахын зэрэгцээ сургуульд байгалийн баялагийг нөхөн сэргээх болон цэвэрлэх, мод тарих гэх зэрэг байгаль орчноо хамгаалах үйл ажиллагааг хийе гэсэн чин хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажиллаж байна.

Мөн уг газрын засагын газар болон орчин ахуйн хамгалалтын нийгэмлэгийн сурвалжлагаар дамжуулан ойр хавийн газруудад нэгдэн хийгдэж буй орчин ахуйн хамгалалтын үйл ажиллагааны ойлголтыг гүнзгийрүүлж, уг үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцох зэргээр ажиллагааны хүрээг улам өргөтгөж байна.

(1) Хятад

- ① **Лионин Мужын Куруту (Hu Ludaο) хотын Дүньюен (Dong yuan) бага сургууль**
«Хятадын өвсний үндэс бүлгэмийн орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа»
  - Хятадын өвсний үндэс бүлгэмээс хэрэгжүүлсэн, байгалийн баялагийг гамнах, бүхий л төрөл зүйлийн амьд зүйлсийг хамгаалах, ногооны хэрэглээг чухалчлах зэрэг орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагааны талаарх мэдээлэл
- ② **Лионин Мужын Чоян (Chao yang) хотын дээд зэрэглэлийн 2-р дунд сургууль**
«Хотын гудамжны мод ургахаа болих байдалд хийсэн судалгаа»
  - Сурагчдаас хэрэгжүүлсэн, хотын гудамжны мод ургахаа болих байдалд хийсэн судалгааны тухай мэдээлэл
- ③ **Лионин Мужын Чоян (Chao yang) хотын дээд зэрэглэлийн 2-р дунд сургууль**
«Чоян хот дахь орчин ахуйн байдалд хийсэн судалгаа»
  - Сурагчдын өөрсдийн амьдарч буй хотын орчин ахуйн бохирдол, түүнийг зохицуулах байдалд хийсэн судалгаа, шинжилгээний үйл ажиллагааны тухай мэдээлэл
- ④ **Лионин Мужын Чоян (Chao yang) хотын дээд зэрэглэлийн 2-р дунд сургууль**
«Сурагчдын орчин ахуйн мэдлэгийн тухай судалгаа»
  - Сурагчдын орчин ахуйн хамгалалтын мэдлэг, ойлголтын талаар санал асуулгын судалгаа явуулсан үр дүнгийн мэдээлэл
- ⑤ **Хэбэй Мужын Чинхүандо (Qin Huangdao) Хотын 12 дугаар дунд сургууль**
«Сурагчидын орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа»
  - Сурагчдын зөвлөлийн орчин ахуйн сайн дураараа хамгаалах ухуулга сургалчилгааны үйл ажиллагаа болон бохир ус цэвэршүүлэх газрын судалгааны тухай мэдээлэл

(2) Япон

- ① **Тояма Аймагын Туяма хотын Хукувү дунд сургууль**
«Орчин ахуйд сайхан хөдөөг бий болгох»
  - Орон нутгийн ард иргэд • нийгэмлэг • ажилчид • засаг захиргаа бүгдээрээ хамтран хэрэгжүүлж байгаа «Орчин ахуйд сайхан хөдөөг бий болгох» –оор зорьсон хөдөлгөөнд оролцох тухай мэдээлэл
- ② **Тояма Аймагын Туяма хотын Хукувү дунд сургууль**
«EMДангу хийх туршлага (Хэрэгцээтэй бичил биетний /нянгийн/ хүчээр голыг цэвэршүүлэх)»
  - Усанд хаяж усны ёроолын шаварыг цэвэрлэхийн тулд «EMДангу» -г хийх хөдөлгөөний туршилтын тухай мэдээлэл

- ③ **Уяма хотын цэзава дунд сургууль**
《Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаагын тухай ойлгуулах》
  - Хөнгөн цагаан лаазыг татан авах ажиллагаанд оролцох болон сурагчдын илтгэлийн хурлаар хэлэлцсэн Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаагын тухай ойлгуулатын мэдээлэл
- ④ **Минамирие хотын Камихе дунд сургууль**
《Гхолбоос」 ын сэтгэлийг хамгаалан дамжуулах》
  - Гука уулын байгальсоёлын судалгааны хүрээлэнгийн ажиллагаанд оролцож дахин нягталж хүн хүнтэйгээ хамтран орших, байгаль хүний хоорондын холбооны нандин чухлын тухай мэдээлэл
- ⑤ **Тояма Аймагын Имизү хотын Шинминату өрнөд дунд сургууль**
《Имизү хотын Адапүту - Программ》
  - Хотод явагдаж байгаа Адапүту Программд оролцож цэцэрлэгт хүрээлэнг цэцэрлэгжүүлэх болон замын хог хаягдлыг түүх ажиллагааны тухай мэдээлэл

(3) Монгол

- ① **Сэлэнгэ аймгийн Сүхбаатар сумын арван жилийн 1-р дунд сургууль**
《Орчин ахуйн хамгалалтын тулд хийх ажиллагаа》
  - Орчин ахуйн хамгалалтын тулд, сургуулийн эргэн тойрныг цэвэрлэж, мод суулгах, хогийн сав байрлуулсан үйл ажиллагааны тухай мэдээлэл

(4) Солонгос

- ① **Chungcheongnamdo Гөнжю хотын Гөнжю (Gongju) охидын дунд сургууль**
《Сургуулдаа ой байгуулах ажиллагаа》
  - Сургууль дотор хэрэгжүүлсэн мод суулгах, цэцгийн мандал байгуулах, ойн орчныг хамгаалах зэрэг ажиллагааны тухай мэдээлэл
- ② **Chungcheongnamdo Боне хотын децөн (Taechon) дунд сургууль**
《Сургууль дэх орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа》
  - Сургууль дээр явуулсан дүрэмт хувцас зэргийн дахин хэрэглэх болон зам цэвэрлэх хөдөлгөөн, орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаанд идэвхтэй оролцсон арга хэмжээний тухай мэдээлэл
- ③ **Chungcheongnamdo Чеонянгүн Занпиён (Jangryong) дунд сургууль**
《Орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа》
  - Орчин ахуйн дугуйлангаас хэрэгжүүлсэн нуга байгуулах болон гол горхины судалгаа, хог хаягдлын газрыг очиж үзэх, далайн элсэн хөвөөний судалгаа зэргийн орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагааны тухай мэдээлэл
- ④ **Kangwondo Хуацэнгүн Гандун дунд сургууль**
《Сургуулийн гоё ой мод суулгах》
  - Бүх сурагчидын хэрэгжүүлсэн, орон нутагын сайн дурын хөдөлгөөн ба сургуулын гоё ой мод суулгахын төлөө хэрэгжүүлсэн мод зайлах ба ажиглах ажиллагааны тухай мэдээлэл
- ⑤ **Kangwondo Бүгрэн эмэгтэйчүүдийн дунд сургууль**
《Орчин ахуйн дугуйлан》
  - Сургуульд цэцэгийн мандал ба цэцэгийн талбайг зохиож, хогын ялган салгах ажиллагаа, замын хогыг цэвэрлэх үйлдэлгэ ажиллагаа ба, орон нутагын орчин ахуйн байгууламжыг үзэх зэрэг ажиллагааны тухай мэдээлэл

(5) Орос

- ① **Приморский Край шитекува тосгоны арван тавдугаар ерөнхий сургууль**
《Орчин ахуйн хамгалалтын ажилд оролцох》
  - Орон нутгаас зохион байгуулсан эл төрлийн ажилд оролцох болон жил бүр сургууль дээрээ хэрэгжүүлдэг 「барын өдөр」、 「орчин ахуйн гариг」 зэрэг ажиллагааны тухай мэдээлэл

② **Хабаровский Край Хабаровский хот**
Хабаровскын орон нутгийнорчин ахуй · амьтан судлалын төв
«Орчин ахуйн хамгалалтын ажилд оролцох»

- Бүс нутаг дахь голын эргийг цэвэрлэх баорчин ахуйн хамгаалалтынгариг, зуны ульралд зуслан зэрэгт оролцожүйл ажиллагаа явуулсан агуулгаын тухай мэдээлэл

※ **Бусад илтгэлүүд нь дараагийн хуудсанд нийтлэгдсэн байгаа.**

(1) Хятад

① Лиао Нин Муж Хү Лү Дао Хотын Дүни Үан Бага Сургууль

《Хятад ургамлын суурь үйл ажиллагааны нийгэмлэгийн байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаа》

- 1 Улс ба засаг захиргааны нэр Хятад Лиао Нин Муж
- 2 Бүлэгийн нэр Хятад улсын Эвсйн Ндэсажиллагааны Бүлэгийн (Хү Лү Дао Хотын Байгалы Орчины Хамгаалалын Товчоос Эрхлэсэн)
- 3 Бичигчийн харьяалагда Хү Лү Дао Хотын Дүни Үан Бага Сургууль
- 4 Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг Дэлхийн Байгалы орчины өдөр, Дэлхийн бөмбөрцөгийн өдөр ба Шувууг Хайрлах Долоо Хоног
- 5 Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар Чин Хуан Дао Хотын 12-р Дунд Сургууль Болон түүны тойрон
- 6 Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо бараг 1200 хүн
- 7 Үйл ажиллагааны агуулга
  - Нөөц баялагийг хэмнэх(ус хэмнэх, цаас хэмнэх, хоол хүнс хэмнэх, гэрэл цахилгаан хэмнэх г.м).
  - Хог ялгах, хаягдал зүйлийг ашиглах, нөөц баялагийг цуглуулах, хэрэгцээгүй болсон батерейг цуглуулах.
  - Шувуу хамгаалах болон төрөл бүрийн амьд зүйлсийг хамгаалах.
  - Ногоон өнгийн зүйлсийг хэрэглэх санал (нэг удаагийг хэрэглээний зүйлс худалдан авахгүй байх, зэрлэг амьтдыг хоол хүнсэнд хэрэглэхгүй байх, түүнчлэн, зэрлэг амьтдаар хийсэн чимэг зүүлт хэрэглэхгүй байх, эрүүл мэндэд сайнаар хооллох).
  - Нутаг дэвсгэрээс авахуулан нийгэм хүртэл байгаль орчинг хамгаалах сурталчилгааны тулд тойрон аялах үзэсгэлэн зохион байгуулах.
  - Тасралтгүй байнгын дэвшилттэй байх юмны үнэ цэнийг хэмжих сэтгэлгээ боловсролыг хэрэгжүүлэх (Байгаль дэлхийг хүндлэх, хүнийг хүндлэх, соёлын олон талт байдлыг хүндлэх).
- 8 Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг
  - Байгаль орчинг хамгаалах үйл ажиллагааны өргөжилт (хотын ойн аж ахуйн хэлтэстэй хамтран Ванхай Сүм дүүргийн нийгэмлэгтэй байгаль орчинг хамгаалах талаар хамтран ажиллах харилцаа холбоог нэгтгэх, гадаад дотоодын сургууль болон байгаль орчныг хамгаалах нийгэмлэгтэй харилцан холбоотой, хамтын ажиллагаатай байж, дотоод болон Тайвань, Малайз гэх мэт дэлхийн хүмүүстэй “Бүх дэлхийн сонгодогийг уран унших үйл ажиллагаа”-г хөгжүүлэх г.м)
  - Нийгэмлэгийн үйл ажиллагаанд хандаж 200 орчим шагнал, сайшаал хүлээн авлаа.
  - Нийгэмлэгийн үйл ажиллагааны талаарх улс, хот, дүүргээс олон тооны танилцуулга мэдээлэл.
  - Нийгэмлэгийн сурагчид болон багш нарын олон улсын төсөлд оролцох байдал.
- 9 Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө
  - Дахин ашиглах хэлбэрийн хэмнэлттэй компанийг байгуулахын тулд, хогийн ялган салгалтыг хөгжүүлж, нөөц баялагийг эрхэмлэн хайрлах үйл ажиллагаа явуулах.
  - “Шувууг хайрлан хамгаалах долоо хоногийн аян” -г уялдуулан амьд зүйлсийн олон талт байдлыг хамгаалах үйл ажиллагааг зохион байгуулах.
  - Бусад сургууль болон “Байгаль дэлхийн найз”, “Далайн байгаль орчинг хамгаалах ард иргэдийн төрийн байгууллага” зэргийн төрийн бус байгууллагатай хамтран үйл ажиллагаа зорхион байгуулах.
  - Байгаль орчинг хамгаалахын тулдах “үйлдэл” болгож зөвхөн үйл ажиллагаа явуулаад зогсохгүй, “Сэтгэлийн байгаль орчин” -г хамгаалах үйл ажиллагаа руу хандуулах.
  - Соёлын олон талт байдлыг хүндэтгэх боловсролыг сайжруулахын тулд “Бүх дэлхийн сонгодогийг уран унших үйл ажиллагаа” -г өргөжүүлж, тасралтгүй дэвшилттэй байх юмны үнэ цэнийг хэмжих сэтгэлгээг бий болгоход тус хандив болох.
  - Байгаль орчинг хамгаалахтай холбогдсон баримт материал зохиох.
- 10 Холбоо авах арга

Хаяг : Dongyuan elementary school of Huludao city(Wanghaisi)
Wanghaisi Longgang district, Huludao city, Liaoning province, 125005 CHINA
TEL/FAX : +86-429-8905329 / +86-429-2089152
E-mail хаяг : Wuxianger@126.com ЖҮ Цайфэн(Caifeng Zhu)

**② Лионин Муж Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
«Гудамж замын модны гандалтын байдлын судалгаа»**

- 1 Улс ба засаг захиргааны нэр Хятад Лионин Муж
  - 2 БҮлэгийн нэр Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
  - 3 Бичигчийн харьяалагда Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
  - 4 Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг 2004 оны 10-р сар
  - 5 Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар Чаоян Хотын гол гудумж
  - 6 Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо 72хүн
- 7 Үйл ажиллагааны агуулга
- Гудамж замын модны гандалтын байдлын судалгаа
- 8 Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг
- Гудамж замын модны гандалтын байдал болон шалтгааны талаар судалгаа явуулсан.
  - гчдын байгаль болон эх орноо эрхэмлэх сэтгэл санаанд өгөөжтэй боллоо.
- 9 Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө
- Сурагчид Чаоян хотын нийт байгаль орчинд (Хүрээлэн буй байгаль орчин, нийгмийн байгаль орчин г.м)сонирхож ханддаг болгох.
- 10 Холбоо авах арга
- Хаяг : No.2 senior middle school of Chaoyang city
No.36,4Duan, Longshan street, Double tower district, Chaoyang city,
Liaoning province, CHINA
TEL/FAX : +86-421-7202003 / +86-421-7202002
E-mail хаяг : Xh630101@sohu.com Шү Хүй (Hui Xu)
Вэб Хуудас : www.cyeqz.com

③ Лионин Муж Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
«Чаоян хот дахь байгаль орчны байдлын судалгаа»

- 1 Улс ба засаг захиргааны нэр Хятад Лионин Муж
  - 2 БҮлэгийн нэр Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
  - 3 Бичигчийн харьяалагда Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
  - 4 Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг 2005 он
  - 5 Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар Чаоян Хотын байгаль орчны хамаатай Үйлдвэр
  - 6 Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо 28 хүн
- 7 Үйл ажиллагааны агуулга
- Байгаль орчны талаарх баримт материалын судалгаа, тухайн газар дээрх ажиглалт, мэргэжилтэнүүдийн айлчлал болон эдгээрийн талаарх хэлэлцүүлэг
- 8 Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг
- агчдын өөрсдийн судалгаан дээр үндэслэн, Чаоян хотын байгаль орчны бохирдлын байдал болон бэлтгэл байдлын талаар ухан ойлгож, мэдэгдэл бичив.
  - Сурагчдын байгаль орчны ухамсар ойлголт сайжирлаа.
- 9 Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө
- Чаоян хот дахь байгаль орчны бэлтгэл байдлын талаарх нарийн тодорхой судалгаа хийх.
  - Гол зүйл болгож байгаль орчны бэлтгэл байдлыг хэрэгжүүлж байгаа тухайн газрыг ажиглах.
  - Ялангуяа зам тээврийн байгаль орчин болон агаарын байгаль орчинд гол цэгийг тавьж, сурагчдын байгаль орчны боловсролыг дээшлүүлэх.
- 10 Холбоо авах арга
- Хаяг : No.2 senior middle school of Chaoyang city
No.36,4 Duan, Longshan street, Double tower district, Chaoyang city,
Liaoning province, CHINA
TEL/FAX : +86-421-7202003 / +86-421-7202002
E-mail хаяг : Xh630101@sohu.com Шү Хүй (Hui Xu)
Вэб Хуудас : www.cvegz.com

Хөвөнгийн дахин боловсруулах үйлдвэрийн ажиглалт

Утас ширхэгийн үйлдвэрийн мэргэжилтэнтэй хийсэн уулзалт

**④ Лионин Муж Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
«Сурагчдын байгаль орчин ухамсарлалтын судалгаа»**

1	Улс ба засаг захиргааны нэр	Хятад Лионин Муж
2	БҮлэгийн нэр	Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
3	Бичигчийн харьяалагда	Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
4	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг	2005 он
5	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар	Чаоян Хотын 2-р Дээд Зэргийн Дунд Сургууль
6	Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо	бүх сурагч
- 7 Үйл ажиллагааны агуулга
- Тасралтгүй байнгын байгаль орчины сургалтыг хэрэгжүүлэх
  - Байгаль орчины сургалтанд суусаны дараах сурагчдад хандаж анкет судалгаа явуулах.
- 8 Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг
- Байгаль орчины талаарх мэдлэгийг дэлгэрүүлж, байгаль орчинг хамгаалах ухамсарт өгөөж боллоо.

(Анкетийн дүн)

- Байгаль орчинг хамгаалахтай холбогдсон үг хэллэг болон мэдлэгийн талаар бараг ойлголттой болсон.
  - Сургуулийн доторх байгаль орчны асуудал болгож, “зүлэгжүүлэлт”, “талбайн элсний энд тэндгүй тарсан байдал”, “сургуулийн орчин тойрны дуу чимээн”, “цэр хаях” зэрэг өгөгдлөө.
  - “Сургууль дахь байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээ болгож ойролцоогоор 150 мянган иений төсвөөр та юу хийх вэ?” гэсэн асуултанд хандаж, бүгд “зүлэгжүүлэлт” гэж хариулж, ялангуяа сурагчдын 25% нь “талбайн зүлэгжүүлэлт” хэмээн хариуллаа.
  - “Байгаль орчины өнөөгийн байдлын талаар ямар бодолтой байдаг вэ?” гэсэн асуултанд хандаж, 70% нь “Гэрэлтэйгээр бодож чадахгүй байдалтай байна” гэж, 20% нь “Байгаль орчины байдлын талаар ойлгон ухамсарлаж, юу хийх ёстойгоо ойлголоо” гэж хариулж, үл хэмжээний хүмүүс “юу ч эргэцүүлж бодоогүй байна” хэмээн хариуллаа.
- 9 Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө
- Баг болгож нутаг дэвсгэрийн байгаль орчины хамгаалалтын байдлын судалгаа явуулах.

10 Холбоо авах арга

Хаяг : No.2 senior middle school of Chaoyang city

No.36,4Duan, Longshan street, Double tower district, Chaoyang city,

Liaoning province, CHINA

TEL/FAX : +86-421-7202003 / +86-421-7202002

E-mail хаяг : Xh630101@sohu.com Шү Хүй (Hui Xu)

Вэб Хуудас : www.cyegz.com

**⑤ Хээбей Муж Чин Хуан Дао Хотын 12р Дунд Сургууль
«Сурагчдын төрөл бүрийн байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаа»**

1	Улс ба засаг захиргааны нэр	Хятад Хээбей Муж
2	БҮлэгийн нэр	Чин Хуан Дао Хотын 12р Дунд Сургууль
3	Бичигчийн харьяалагда	Чин Хуан Дао Хотын 12р Дунд Сургууль
4	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг	2005 оны 3 -10сар
5	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар	Чин Хуан Дао Хотын 12р Дунд Сургууль болон түүны тойрон
6	Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо	сурагч 1127хүн багш 104хүн
7	Үйл ажиллагааны агуулга	▪ Сурагчдын зөвлөлийн байгаль орчны сайн дурынханы “Нөөц баялагийн хамгаалалт, байгаль орчныг хамгаалах сурталчилгаа, нутаг дэвсгэрийн нийгэм дэхь байгаль орчны хамгаалалт, байгаль орчныг хамгаалах арга техникийн хөгжил” гэсэн сэдвээр хийсэн үйл ажиллагааг дэлгэн үзүүллээ. ▪ Гол агуулга: Сурагчдын байгаль орчин хамгаалалтын сонин бичих, нутаг дэвсгэр дэхь байгаль орчныг хамгаалах сурталчилгааны үйл ажиллагаа, бохирдлыг арилгах газрын судалгаа, шувууг хайрлан хамгаалах үйл ажиллагаа, байгаль орчныг хамгаалах арга техникийн талаарх тэмцээн зэрэг.
8	Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг	▪ Энэ үйл ажиллагаанд оролцохыг хүссэн хүмүүс их олон бөгөөд, энэ үйл ажиллагааг дамжуулан сайн байгаль орчинг хамгаалах сонин бичигдэж, шалгарсан сайнбайгаль орчныг хамгаалах арга барилын нээлт санаа бодол байсан. ▪ Түүнчлэн, тус бүрийн сайн дурын үйл ажиллагаанд оролцсоноор, сурагчдын байгаль орчны хамгаалалтад хандсан ухамсар лавширлаа. ▪ Бас дахин нэг алхам урагшилж, байгаль орчныг хамгаалахын тулд өөрөө болон гэр орондоо, нутаг дэвсгэрийн нийгэм дэхь өөрийн чадах зүйлээс эхлэн чармайдаг боллоо.
9	Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	▪ Цаашид ч гэсэн байгаль орчин хамгаалалтыг сэдэв болгосон цуврал үйл ажиллагааг сайжруулан хөгжүүлж явах. ▪ Байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагааг нутаг дэвсгэрийн нийгмийн зүгээс хүчтэйгээр уриалж, сурагчдын байгаль орчныг хамгаалах ухамсарыг улам бүр гүн гүнзгий зүйл болгон, байгаль орчныг хамгаалахын үзэл бодлыг дээшлүүлж явах.
10	Холбоо авах арга	Хаяг : No.12 middle school Qinhuangdao city No.157,Donggang road, Qinghuangdao city, Hebei province, CHINA TEL/FAX : +86-13784497809 / — E-mail хаяг : Dongjijun12@126.com ДҮн ЖижигҮн (Jijun Dong)

Сурагчдын байгаль орчныг хамгаалах сурталчилгааны үйл ажиллагаа

Байгаль орчныг хамгаалах мэдлэгийн тэмцээн

(2) Япон

① Туяма Муж Тояма Хотоос Байгуулсан Хокүбү Дунд Сургууль 《Үйл ажиллагааны нэр: Байгаль орчинд өгөөмөр эх оронг бүрдүүлэх》

1	Улс ба засаг захиргааны нэр	Япон Туяма Муж
2	БҮлэгийн нэр	Охирота Байгаль Орчины Зөвлөлгөөн
3	Бичигчийн харьяалагда	Тояма Хотоос Байгуулсан Хокүбү Дунд Сургууль
4	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг	2005 оны 4 –10-р сар
5	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар	Тояма Хотын Охирота орон
6	Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо	Нийт 100 хүн
7	Үйл ажиллагааны агуулга	

Охирота дүүргийн оршин суугч, нийгэмлэг, хэрэгжүүлэгч, захиргаа хамтран хэрэгжүүлж байгаа “Байгаль орчинд өгөөмөр эх оронг бүрдүүлэх” гэсэн эрмэлзэлтэй үйл ажиллагаа. Хурал хэлэлцээр дээр Ногоон бүлэг, Нөөц баялагийн бүлэг болон мэдээллийн бүлэг гэсэн 3 бүлэг бүрдүүлж хэрэгжүүлэх.

- Хүнснээс гарсан хаягдал тосыг цуглуулах: Цуглуулах ажиллагааг байнга хэрэгжүүлж байгаа.
- “Цэцгэн зам байгуулах” : Цэцэг тарих хүмүүсийг шалгаруулж, ургуулсан 100 ширхэг ургамлыг байрлуулав.
- Лааз цуглуулах сав байрлуулах: Хэн ч ямар ч үед лааз авчирч өгсөн болохоор лааз цуглуулах сав байрлуулав.
- “Анхны Охиротагийн домогт нисдэг бөмбөлөгийн шидэлт”: Охирота дүүрэгт уламжлагдаж ирсэн “Нисдэг бөмбөлөгийн домог” -с сэдэвлэн 300 ширхэг ЕМ бөмбөлөг хийж, байгаль орчинг цэвэршүүлэх сэтгэлийн үүднээс далайн эрэг дээрээс далайг руу шидлээ.
- “Тояма дахь орон даярх эко хот чуулган” -аар үйл ажиллагаагаа мэдээлж, түүнчлэн үйл ажиллагаанд оролцлоо.

8 Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг

- Оршин суугчдын байгаль орчны асуудалтай холбогдсон сонирхол дээшиллээ.
- Байгаль орчинг бүрдүүлж буй гол хүч болох хүн хүчийг бэлтгэх
- Дүүрэг доторх байгууллага тус бүрийн хамтын ажиллагаа сайжрахын хамтаар захиргаа, компани, боловсролын байгууллагатай хамтарсан хамтын ажиллагаа биелэлээ оллоо.

9 Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө

- Өнөөг хүртэлх үр дүнтэй үйл ажиллагааны үргэлжлэл(санаа тавих хөдөлгөөн, хаягдал тос цуглуулах г.м)
- Оршин суугчид өргөнөөр оролцож болох үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж, байгаль орчинг бүрдүүлэх үйл ажиллагааны эргэн тойрны нутаг дэвсгэр хүртэл өргөжүүлэн тэлэх.
- Орон даярх эко хоттой холбоотой байгууллагуудтай хамтран ажиллах.

10 Холбоо авах арга

Хаяг : Oohirota Kankyo-zukuri Kyogikai (Oohirota District Center)

2-1-14 Higashitoyama-kotobuki-cho, Toyama city, Toyama province, 931-8452 JAPAN

TEL/FAX : +81-76-437-9480 / +81-76-438-9014

E-mail хаяг : goohirota@mb.viplt.ne.jp

Вэб Хуудас : <http://www.viplt.ne.jp/8ED83AB2/ec/>

Цэцгийн сав хийлт

Нисдэг бөмбөлөг шидэлт

② **Туяма Муж Тояма Хотоос Байгуулсан Хокүбү Дунд Сургууль**
《EM Үрэл хийж үзэх(Ашигт микробын хүчээр цэвэрхэн голоо эргүүлэн олж авъя)》

1	Улс ба засаг захиргааны нэр	Япон Туяма Муж
2	БҮлэгийн нэр	Тояма Хотоос Байгуулсан Хокүбү Дунд Сургууль
3	Бичигчийн харьяалагда	Тояма Хотоос Байгуулсан Хокүбү Дунд Сургууль
4	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг	2005 оны11р сарын 19
5	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар	Тояма Хотоос Байгуулсан Хокүбү Дунд Сургууль
6	Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо	бараг 4хүн(сурагч)
7	Үйл ажиллагааны агуулга	
- Хокүбү дунд сургуулийн семинарын илтгэл дээр “Зүүн Хойд Азийн хүүхдүүдийн байгаль орчны симпозиум” гэсэн үзүүлэн булан байгуулж, хөрс шороо болон будааны хальс, EM шингэнийг хольж зуурсан ” EM үрэл” хийв.
  - ургуулийн дүүрэг болох Охирота байгаль орчин байгуулах хурлын дарга Айра сан-г удирдан зааварлагчаар угтан авч, “EM нь голын ёроолд тунасан шаварыг цэвэрлэх чадалтай”гэсэн тайлбар болон хэрэгжүүлэлтийн заавар хүлээн авлаа.
  - Дараа нь, симпозиумд оролцогчдын удирдагч болсон оролцогчидтой хамтран үрэл хийж, 40 минутанд том жижиг нийлсэн 120 ширхэг”EM үрэл” бэлэн боллоо.
  - Энэ үрэлийг хатсаны дараа сургуулийн дүүрэг доторх гол руу шидэж хийх төлөвлөгөөтэй.
- 8 Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг
- “EM гэж юу вэ?”, “Анх удаа болохоор хийж үзмээр байна” гэж олон сурагчид хийж үзэх буланд цугларлаа.
  - Оролцогчдоос”Барьж үзсэн чинь хүйтэн байсан”, “EM шингэний өвөрмөц үнэр үнэртэж байсан”, “Хатсаны дараа шидэж үзмээр байна” болон, “Ямар газар шидвэл үр дүнтэй байх бол? “, “Хэдэн ширхэгийг хийвэл дээр вэ?”, “Гэр лүүгээ авч явж болох уу?” зэрэг байгаль орчинтой холбоотой янз бүрийн асуултууд гарч ирж, зааварлагчаас тайлбар сонсож байлаа.
- 9 Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө
- Үрэл хийх нь цаашид 1-2 сард 1 удаа гэсэн хэмнэлттэйгээр үргэлжлүүлж байх төлөвлөгөөтэй.
  - 1000 ширхэг болсон үед, бохирдсон гол сонгон авч үрэл хийсэн оролцогчид гадагш гаран шидэж хийнэ.
  - Түүнчлэн, шидэж хийхийн өмнөх болон дараах усны чанарын өөрчлөлтийг судалж, тэрхүү үр дүнг сургуульдаа илтгэх төлөвлөгөөтэй.
- 10 Холбоо авах арга
- Хаяг : Hokubu Junior High School
2-4-52 Higashitoyama-kotobuki-cho, Toyama city, Toyama province, 931-8452 JAPAN
TEL/FAX : +81-76-438-5161 / +81-76-438-5162
E-mail хаяг : hokubutoyama-jhs@tym.ed.jp
Вэб Хуудас : <http://www.tym.ed.jp/sc255/>

Хийсэн EM үрэл

③ **Туяма Муж Оябе Хотоос байгуулсан Цүзава дунд Сургууль**
«Байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагааны талаарх дэлгэн таниулах үйл ажиллагаа»

- 1 Улс ба засаг захиргааны нэр Япон Туяма Муж
- 2 БҮлэгийн нэр Оябе Хотоос байгуулсан Цүзава дунд Сургууль
- 3 Бичигчийн харьяалагда Оябе Хотоос байгуулсан Цүзава дунд Сургууль
- 4 Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг 2005 оны 9-р сар~11-р сар, 10-р сарын 30(Ням)
- 5 Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар Оябе Хотоос байгуулсан Цүзава дунд Сургуулын Спортын тингим
- 6 Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо бүх сурагч 156 хүн ба сурагчидмийн аав ээж болон суугалы 200 хүн
- 7 Үйл ажиллагааны агуулга
  - Лааз цуглуулах үйл ажиллагаа
  - Семинарын илтгэл дээрх байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаатай холбогдуулж дэлгэн таниулах үйл ажиллагаа
- 8 Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг
  - Хогийг хэрэгцээгүй хаяхгүй байх сэтгэл бий болохын зэрэгцээ, хогийг дан ганц хог гэлтгүй нөөц баялаг болгон дахин ашиглах сэтгэлтэй боллоо. Үүний жишээ болгож, ашиглаж дууссан цаасыг дахин ашиглах тоо ихэсч, сургуулиас гарах хогний хэмжээ багассан.
  - Өдөр тутам хэрэглэж буй зүйлээ гамтай эдэлж, удаан ашигласанаар нөөц баялагийг дэмий ашиглахгүй байя гэсэн сэтгэлгээтэй болсон.
  - Хүн нэг бүрийн хог хаях байдал болон дулааны ашиглах байдал зэрэг өдөр тутмын амьдралын байдал нь дэлхийн байгаль орчинд нөлөөлөхийг мэдэн авч, байгаль орчныг хамгаалахын тулд ухамсарлаж явъя гэсэн сэтгэлгээтэй боллоо.
  - Дэлхийн орнуудтай хамтарч дэлхийн байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаа явагдаж байдгийг мэдэж авч, зөвхөн өөрийн орны асуудал ч биш дэлхий нийтийн асуудал гэдгийг ойлгон авч чадлаа. Түүнчлэн өнөөг хүртэл дэлхий даяр хамтарч байх нь хэрэгтэй юм гэж мэдэртээ.
  - Дэлхийн байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагааны хэрэгцээт байдлыг дэлгэн таниулж, хамгаалах үйл ажиллагааг явуулахын тулд улам дэлгэрүүлэх явдал нь чухал гэдгийг ухаарч чадлаа.
- 9 Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө
  - Лааз цуглуулах үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэх
  - Сурагчдын зөвлөлийн хурлаар байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаатай холбогдсон сургалт болон үйл ажиллагаа
  - РТА-с шалтгаалсан байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаатай холбогдсон үйл ажиллагаа
  - Семинарын илтгэл дээрх байгаль орчинг хамгаалах үйл ажиллагаатай холбогдсон дэлгэн таниулах үйл ажиллагаа
- 10 Холбоо авах арга
Хаяг : Tsuzawa Junior High School 1231 Kiyosawa, Oyabe city, Toyama province, 932-0112 JAPAN
TEL/FAX : +81-766-61-2027 / +81-766-61-4584
E-mail хаяг : tuzat@mel.tym.ed.jp
Вэб Хуудас : <http://www.tym.ed.jp/sc302/>

Лааз цуглуулах үйл ажиллагаа

Семинарын илтгэл дээрх дэлгэн таниулах үйл ажиллагаа

**④ Тояма Аймаг Нанрие хотын Камитаира дунд сургууль
«Гхолбоос» ын сэтгэлийг хамгаалан дамжуулах»**

1	Улс ба засагын газар	Япон Тояма Аймаг
2	Ажиллагаагын бүлэг	Гука уулын байгалин соёл эрдэм шинжилгээний хурал
3	Бичээчийн харьяалагдах	Нанрие хотын Камитаира дунд сургууль
4	Ажиллагаагын цаг хугацаа	2006оны 10сар
5	Ажиллагаагын газар	Нанрие хотын Камитаира орон нутаг
6	Ажиллагаад оролцогчын тоо	Эрдэм шинжилгээний хурал 40нэрэс ба аймагын байгалин үзэлтэн нар

7 Ажиллагаагын агуулга

Гука уулын байгалин соёл эрдэм шинжилгээний хуралын ажиллагаагын агуулга, орон нутагын байгаль · соёл · түүхэнд холбогдох янз бүрийн ажилыг судалж, үйлдэлгэ хийж байна . Орон нутагын «Гхолбоос» ын сэтгэлийг хамгаалан дамжуулж ява хажиллагаа орчин ахуйтайи гүн холбоотой.

Гука уулын орон нутагд , дэлхийн өвийн шалгалтыг хүртэхсэн газар байна .Гадшиюзкүри гэж дуудах барилга бол, цас олон Гука уулын цаг агаарын онцлогд зохицохсон хэлбэртэй байж, цасаны хүндээс муруихсан модыг нуруу болгон ашиглж, Несу гэх модыг үрчийлгэн хийхсэн дээсээр холбоос болгон, байгалиг ашиглахсан барилга мэргэжилийг хэрэглэж байна . Дээвэрийг зэгсээр хийж, хэдэн жилд нэг удаа солина . Одоод тухайн газарын ойн нэгдэлээс хийж байлч, өмөө бол ойр хавин бүгдээр хийж байв . Бас байшин ны, урьд Шүү хийхба хүр хорхой үйлдвэрлэх газар байхсан тулд, амьдралд зохихсон хувийн орон сууцын хэлбэртэй болов.Өмнөх хүмгс «Гхолбоос» ын сэтгэлийг хамгаалан, байгалин орчин ахуйн ивээлийг хүртэж, ашиглан, хамтран аьдраж ирэв.

Эдүгээгийн бид, байгалин ивээлийг хүртэж, ашиглах тухай бодохсоор ирэв гэж санаж байна.

Гука уулын байгалин соёл эрдэм шинжилгээний хуралын ажиллагаа бол, хамтран аьдрах сэтгэлийн чухал чанарыг зааж өгөв. Ажиллагааын нэг болох, Тояма Аймагын байгалин үзэлтэн нартай хамтаар жуулчлалын үйлчлэгчийн сайн дурын хөдөлгөөн хийж байна. Бас судлахсан явдалыг номд эмхлэж, олон нийтд илгээж байна .Ганц барилгаы үлдээх биш, байгаль орчин ахуйн холбоос, хүмүүсийн хоорондхь холбоог дамжуулах ны дэлхийн өвийн шалгалтыг хүртэхсэн жинхэнэ утга, гэх сана багтааж байна.

Гүйхэн болохсон «Гхолбоос» ын сэтгэлийг эргүүлэхийн төлөө, эрдэм шинжилгээний хуралын хүмүүс хүсэлт байна . Өмнөх шиг ойр хавин бүгдээрийн хэв маягаар, дээвэрий дахин засаж чадахгүй юм уу гэх явдал.Түүний тул зэгс ургуулах, хуш суулгах зэрэгийг хийж уулыг арчилгаа хийх чухалтай байха.

Эрдэм шинжилгээний хуралын ажиллагаа , орон нутагын орчин ахуйгаас хүмүүсд өргөжих байха.

⑤ **Тояма Аймагын Имизү хотын Шинминату өрнөд дунд сургууль**
《Имизү хотын Адапүту · Программ》

1	Улс ба засагын газар	Япон Тояма Аймаг
2	Ажиллагаагын бүлэг	Имизү хотын засаг захиргааны байгууллага орчин ахуйн хэлтэс
3	Бичээчийн харьяалагдах	Имизү хотын Шинминату өрнөд дунд сургууль
4	Ажиллагаагын цаг хугацаа	2006оны 8сар~10сар
5	Ажиллагаагын газар	Имизү хотын Мицкасуне
6	Ажиллагаад оролцогчын тоо	30нэрэс

7 Ажиллагаагын агуулга

Хотоос захирах зам, цэцэрлэг зэрэг олон нийтийн орон зай, газарыг тогтоож, хотын иргэн ба ажилчидаас цэвэрлэх · сайхан болгох сайн дурын ажиллагаа . Хотоос ажиллагаад тусламж болгон, чухал багажыг хангах ба зээлүүлэх, хаяагдмал бодис хураах, зөвлөмжийн самбар байгуулах зэрэгийг хийх . 1999онд, хуучин Шинминату хотд хэрэгжүүлэв .Одооны гол ажиллагаа бол дараах мэт.

- 「Имизү хотын Мицкасунеын цэцэрлэгийг сайхан болгох хурал」 : бараг 10 жилийн өмнөөс, орон нутагын цэцэрлэгийг цэвэрлэх. 「Цэцэг ба ногооны Тудури банк」 「Ногоон хамгаалагч」 「Хүүхэд клуб」 「Хувь хүны сайн дурын ажиллагаа」 гэх 4 бүлэг хамтран ажиллагааг хийж байна .
- 「Шинминату хүүхэдийн тоглох газар байгуула хурал」 : Хүүхэд тааламжтай бойжих орон зайг байгуулж, байгаль ба амьд амьтантай ойртох газарыг байгуулах зорилго доор, хог цэвэрлэх ба зугаацахыг хийх.
- 「Цармайя групп」 : Шинминату Гюку орчин тойроны зам бадавалгаан сэргийлэх хашлагаын хог цэвэрлэх, байгаль орчин ахуйг бэлтгэхд, сайхан амьдрах хотыг байгуулахаар зорих .
- Секиха , ST Пүрудакүц Шинминату үйлдвэр · Шинминату Материарү үйлдвэр, ЕсЕс эм үйлдвэрлэх Тояма Аймаг үйлдвэр : компанид, үйлдвэрийн орчин тойрон ба далайн эрэг зэрэгийн хог цэвэрлэх.

Эдгээр ажиллагааын, 「Имизү хотын Мицкасунеын цэцэрлэгийг сайхан болгох хурал」 ба 「Шинминату хүүхэдийн тоглох газар байгуула хурал」 д оролцов .

8 Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг

- Өөрөө амьдраж байх орон нутагыг өөрийн гараар сайхан болгох гэх ухамсар чухал.
- Хүүхэдийн нүдэн өмнө ажиллагаа хийхд, нүдэнд үзэгдэхсэнгүй орчин ахуйн бохирдолыг сэрэх болов.

9 Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

- Орон нутагын сургуулдсАдапүту · Программд оролцож чадах ажиллагаа хэрэгжүүлэх
- Орчин ахуй цэвэрлэх тулд орон нутагын ойлгуулах ба мэдэгдэх ажиллагаа хэрэгжүүлэх
- Хог цэвэрлэх зэрэгийн үргэлжлэн тэмцээх

10 оршин сууга газар

Хаяг : Kankyo ka (Imizu-Shiyakusyo)

703 Kojima, Imizu city, Toyama prefecture, 939-0292

TEL/FAX : 0766-52-7967 / 0766-52-1507

E-mail : Kankyou@city.imizu.lg.jp

Саитү : http://www7.city.imizu.toyama.jp/project/1306000/29/29_1.html

(3) Монгол улс

① Сэлэнгэ аймаг Сүбаатар сум 1-р 11 жилийн 9 анги «Байгалы орчины хамгаалалын ажиллагаа»

1	Улс ба засаг захиргааны нэр	Монгол улс Сэлэнгэ аймаг
2	БҮлэгийн нэр	Сүбаатар сум 1-р 11 жилийн 9 анги
3	Бичигчийн харьяалагда	Сүбаатар сум 1-р 11 жилийн 9 анги
4	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг	2005 оны 8-р сараас 12-р сар
5	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар	сургуулийн эргэн тойрон
6	Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо	500 орчим сурагч
- 7 Үйл ажиллагааны агуулга
- Сургуулийн ойр орчныг цэвэрлэсэн
  - Сургуулийн захиргаанд хүсэлт тавьж 25 ширхэг хогийн сав байрлуулсан
  - Сургуулийн орчимд мод тарьсан
  - “Хог хаягдлаас орчноо цэвэрлэхд хүүхэд бүрийн оролцоо чухал” гэсэн сэдэвт үйл ажиллагаа өрнүүлсэн
  - Гялгар уут цэцэг биш үйл ажиллагаа өрнүүлсэн
- 8 Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг
- Оролцогчдын сэтгэгдэл маш өндөр байсан
  - Маш олон хүн оролцсон болхоор үр дүн сайтай
  - Сурагчид сүйтгэх гэдэг юу, байгалы орчины хамгаалалт гэдэг юугийг сурсан
- 9 Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө
- Сургуулийнхаа орчин тойрны модыг бордоожуулж бусадыг басбордоожуулахыг уриалан хамтран ажиллана.
  - Хаягдал материал цуглуулах хөдөлгөөн өрнүүлнэ.
  - Лааз, шил, ундааны савыг тушаан өөрийн гэсэн санхүүтэй болж байгаад илүү их ажлыг хийнэ.
- 10 Холбоо авах арга
- Хаяг : The centre of the Selenge province Sukhbaatar sum 1-st secondary school
Sukhbaatar city, Selenge province, MONGOLIA
TEL/FAX : +976-01-362-22269/f/
E-mail хаяг : address-A.Uyanga_19@chinggis.com
Вэб Хуудас : www.selenge.mn (Selenge Province)

ажиллагаа

(4) Өмнөд Солонгосын

① Чүнчионгнамдо Гонгжо Хотын Гонгжо Охидын Дунд Сургууль «Сургуулийн ой мод ургуулах үйл ажиллагаа»

1	Улс ба засаг захиргааны нэр	Өмнөд Солонгосын Чүнчионгнамдо
2	БҮлэгийн нэр	Цэнхэр Ойгоо Хамгаалах Хүмүүсийн Эвлэл
3	Бичигчийн харьяалагда	Гонгжо Хотын Гонгжо Охидын Дунд Сургууль
4	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг	2004~2005 он
5	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар	Гонгжо Хотын Гонгжо Охидын Дунд Сургууль
6	Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо	“Ногоон Ойгоо Хамгаалах Хүмүүсийн Эвлэл” 18 хүн
7	Үйл ажиллагааны агуулга	
	• Сургууль доторх мод суулгалт	
	• Сургууль доторх дурын нэг мод сонгоод өөрийн мод болгож, тэр модыг ажиглаж өдрийн тэмдэглэл хөтлөх	
	• Сургуулийн доторх талбай болон цэцгийн хүрээлэн байгуулах	
	• Сургууль доторх мод болон цэцгийн нэрийг таах асуулт хариултын тэмцээн зохион байгуулах	
	• Сургуулийн ой модны байгаль орчинг хамгаалах үйл ажиллагаа(Байгаль орчны үзүүлэн самбар байрлуулж, түүхий хог хаягдалын багасгалт болон дахин ашиглалт г.м)	
8	Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг	
	• “Ногоон ойгоо хамгаалах хүмүүсийн эвлэл” нь 18 хүний бүрэлдэхүүнтэй эхэлсэн үйл ажиллагаа бөгөөд, улмаар нийт сурагчдыг хамарч, нийт сурагчдын хүчээр үзэсгэлэнт сургуулийн ой мод хамгаалагддаг болсон.	
	• Сургууль дотор янз бүрийн байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаа нь өөрсдийн санаачлагаар хэрэгжүүлэгддэг болсон.	
	• Сурагчдыг байгаль орчныг хамгаалах ухамсар болон байгаль орчинд хандах өгөөмөр сэтгэлгээтэй болгож чадсан.	
9	Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	
	• Бүгд нэгдэж сургуулийн ой модыг ургуулж, нутаг дэвсгэрийн оршин суугчид хүссэн цагтаа айлчлан ирж болохоор болгох.	
	• Байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагааны үр дүнг homepage-д үзүүлэн тавьж, бусад үйл ажиллагааны групптэй мэдээлэл солилцох.	
	• Байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагааны хугацааны үеэр сурагчдаас шалтгаалсан үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулж байх үүднээс сургуулийн боловсролын төлөвлөгөөнд тусгаж болохоор төсөв батлах.	
10	Холбоо авах арга	
	Хаяг : Gongju Grils' Middle School	
	3-2 Gyo-dong, Gongju city, Chungcheongnam province, KOREA	
	TEL/FAX : +82-41-855-1152 / +82-41-856-7571	
	Вэб Хуудас : http://124.0.62.195	

Мод суулгалт

Ногоо Тарих

② Чүнчеонгнамдо Даечеон Дунд Сургууль
 «Сургууль дахь байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаа»

1	Улс ба засаг захиргааны нэр	Өмнөд Солонгос Чүнчеонгнамдо
2	БҮлэгийн нэр	Даечеон Дунд Сургууль 3-роны 7-р анги
3	Бичигчийн харьяалагда	Даечеон Дунд Сургууль
4	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)цаг	2005оны 3-р сарын 1~2006 оны 2-р сарын 28
5	Үйл ажиллагааны(Сурвалжлгаа)газар	Даечеон Дунд Сургууль
6	Үйл ажиллагаад оролцсон хүний тоо	15 хүн

7 Үйл ажиллагааны агуулга

- Доод ангийнхандаа дүрэмт хувцас, биеийн тамирын хувцас, сурах бичиг зэргээ шилжүүлэн өгөх
- Авто машины утааг багасгахын тулд нийтийн унаа тээврийн байгууллагыг ашиглах
- Сургууль доторх цэцэрлэгжүүлэлт
- Сургуулийн орчин тойрны замыг цэвэрлэх (Долоо хоногийн даваа гаригийн ангийн үйл ажиллагааны цагт хэрэгжүүлэх)
- Сургуулийн байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцох (Байгаль ажиглан судлах тэмцээн, байгаль орчны талаар зохион бичлэг бичих, байгаль орчинг хамгаалах хичээл г.м)
- Сургуулийн хоолноос гарах түүхий хог хаягдалыг багасгах болон бордоо болгох

8 Үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн үр дүн болон оролцогчдын сэтгэгдэл зэрэг

- Ахлах ангийнханаас шилжүүлж авсанаар нөөц баялгийг арвилан хэмнэхийн зэрэгцээ, ахлах ангийнханы амьдралыг мэдэж аван өөрөө өөрийгөө дүгнэх сайхан боломжтой боллоо.
- Байгалийг эрхэмлэн хайрлах сэтгэл бий болсон.
- Байгаль орчныг хамгаалах ухамсар хүчтэй болсон.

9 Цаашдах үйл ажиллагааны хэрэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө

- Сургууль дээрх үйл ажиллагаан дээр үндэслэн, байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагааг гэртээ ч гэсэн дэлгэрүүлэх
- Дахин ашиглах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх

10 Холбоо авах арга

Хаяг : Taechon Middle School

43 Nam-Ro, Boryeong city, Chungcheongnam province, KOREA

TEL/FAX : +82-41-934-2602 / +82-41-934-9830

Вэб Хуудас : <http://www.taechon.ms.kr>

Сургуулийн орчин тойрны замыг цэвэрлэх үйл ажиллагаа

Доод ангийнхандаа сурах бичгээ шилжүүлэн өгөхийн тулдах засвар

③ Chungcheongnamdo Чеоньянгүн Занпиёон дунд сургууль 《Орчин ахуйн туршлага ажиллагаа》

1. Улс ба засагын газар Солонгос Chungcheongnamdo
2. Ажиллагаагын бүлэг Занпиёон (jangpyong) дунд сургууль
орчин ахуйн дугуйлан
3. Бичээчийн харьяалагдах Занпиёон дунд сургууль
4. Ажиллагаагын цаг хугацаа 2006оны 4 сар ~ 2006оны10сар
5. Ажиллагаагын газар Чеоньянгүн (cheongyanggun)ойр орчин
6. Ажиллагаад оролцогчын тоо 35нэрэс
7. Ажиллагаагын агуулга
Chungcheongnamdoны тусламж доор орчин ахуйн туршлага ажиллагаа
сурган хүмүүжүүлэх ажиллагаа хэрэгжүүлэх
Занпиёон дунд сургууль орчин ахуйн дугуйлан байгуулж орчин ахуйн
туршлага ажиллагаа хэрэгжүүлэх
  - Ногооны талбай байгуулах ажиллагаа 7удаа хэрэгжүүлэх
  - Голын байцаалт ба бохир усны хамгийн сүүлын зохицуулах газарыг үзэх
  - Хог гээх газар ба хог шатаах газарыг үзэх
  - Далайн хөвөөний байцаалт ба орчин ахуйгаар сэдэвлэгсэн ажиллагаа хэрэгжүүлэх
  - Семангүм (semangum) далайн таталт түрэлтийг сэргийлэх хашлага байг уулах тухайн газар ба Семангүм (semangum) далайн хөвөөний байцаалт
  - Манөрүсан (mangworusan) ажиллагаа хэрэгжүүлэх
8. Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг
  - Сурагчидын орчин ахуйн асуудал дэх сонирхол өндөржив .
  - Оршин суугчидын орчин ахуйн бохирдол дэх сонирхол өндөржив .
9. Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө
  - Голыг хянах ажиллагаа ба оршин суугчидд мэдэгдэх ажиллагааны үргэлжлэх
  - Орон нутагын оршин суугчид оролцож чадах орчин ахуйн программыг байгуулж, удирдах
10. оршин сууга газар
  - Хаяг: Jangpyeong middle school
Jyungchu-ri, Jangpyeong-myon, cheongyang-gun,
Chungcheongnam province, KOREA
  - TEL/FAX : 041-942-6016 / 041-943-7921
  - E-mail : lhn62@hanmail.net
  - Саиту: <http://www.jpbigfield.ms.kr/>

далайн хөвөөний байцаалт

хог гээх газарыг үзэх

④ Kangwondo Хуацэнгүн Гандун дунд сургууль

《Сургуулийн гоё ой мод суулгах》

1 Улс ба засагын газар	Солонгос Kangwondo Хуацэнгүн (gangwon-do hwacheongun)
2 Ажиллагаагын бүлэг	Хуацэнгүн 4-Нхурал
3 Бичээчийн харьяалагдах	Гандун дунд сургууль (gandong middle school)
4 Ажиллагаагын цаг хугацаа	2004оны 4сар ~ 2006оны11сар
5 Ажиллагаагын газар	сургуулийн дотор · гадна ба орчин тойрон
6 Ажиллагаад оролцогчын тоо	сурагч-49нэрэс, багш-9нэрэс
- 7 Ажиллагаагын агуулга
- Бүх сурагч 4 9 нэрэс 4-Н хуралд оролцож, тосгоны орон нутагд зохих орон нутагынсайн дурын хөдөлгөөн ба сургуулын гоё ой мод суулгахын төлөө, өөрийн модтай болох хөдөлгөөнөөр дамжин, мод ба
  - хээрийн цэцэгийг хамгалах ажиллагаа болно .Сайхан сургуулыг байгуулахын төлөө, эмх цэгцгүй суулгахсан модыг засан суулгаж, ороннутагын хээрийн цэцэгийн талбайг төрөл бүрийн газард шилжүүлж, дөрвөн улиралын турш сайхан болгов.
  - Арчилгаа хийхсэн цэцэгийн мандалын бүх ургамалын ажиглалтын тэмдэглэлийг хийж, хэлэлцүүлэг зэрэг хийхсэнээс, ургамалын ажиглалтын чадвар ба олон талын мэдлэг олов.
- 8 Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг
- 3 жилийн чармайлтын дүнд, 2006оны10сар Солонгосд“**Хамагийн гоё сургууль**”гэж сонгогдов.
  - Сургууль ба орон нутагын оршин суугчид хамтдаа өмчлөх, мод өтгөн ургахсан цэцэрлэг болгон ашиглаж, бас, өөрийн гараар хийхсэнээс бахархаж, хайрлана.
- 9 Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө
- Үүнээс хойш бид ойг хамгалж, бойжуулахаар чармайн, энэ жижигхэн сургуулд сурагч байх өдөр, ой мод суулгах түүх үргэлжлэнэ гэж санаж байна.
- 10 оршин сууга газар
- Хаяг: Gandong middle school
608-1, Yuchun-ri, Hwacheon-gun, Gangwon-do, KOREA
TEL: +82-33-442-0782 FAX: +82-33-442-1781
E-mail : jgb2292@hanmail.net

Ойн дундах сургууль

⑤ **Kangwondo Бүгрен эмэгтэйчүүдийн дунд сургууль**
《Орчин ахуйн дугуйлан》

1	Улс ба засагын газар	Солонгос Kangwondo
2	Ажиллагаагын бүлэг	Бүгрен эмэгтэйчүүдийн дунд сургууль 4-Нхурал
3	Бичээчийн харьяалагдах	Бүгрен эмэгтэйчүүдийн дунд сургууль (Bookpyong middle school)
4	Ажиллагаагын цаг хугацаа	2006оны 4сар ~ 2006оны 11 сар
5	Ажиллагаагын газар	сургуулын дотор · гадна ба орчин тойрон
6	Ажиллагаад оролцогчын тоо	сурагч-20нэрэс, багш-2нэрэс
- 7 Ажиллагаагын агуулга
- Тус сургуулын төлөөлөгч цэцэг болох сарнай цэцэг ургуулахсан цэцэгийн мандал ба цэцэгийн талбайг зохиож, орчин ахуй цэвэрлэх өдөр хогын ялган салгах ажиллагааг байцааж, дахин ялган салгах үйлдэлгэ ажиллагааг өрнүүлэв.
  - Ойлгуулах ажиллагааны цагыг ашиглаж, гол ны орчин ахуйн туршлага сурлагаын төлөвлөгөөг зохиож үйлдэлгэ хийв.
  - Сүүн цэвэр усан талбай, Туукай дулааны цахилгаан станц, хог гээх газар, бохир усны хамгийн сүүлын зохицуулах газар зэрэг, орон нутагын орчин ахуйн байгууламжыг үзэж, орчин ахуйн бохирдол бодис зэрэгийг яаж зохицуулж байхыг байцаав.
  - Сурагчидын үүдэний гаднах замын орчин тойроны хогыг цэвэрлэв.
- 8 Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг
- Орчин ахуйн дугуйланын ажиллагааыг сургуулын орчин тойронд хэрэгжүүлэхээр дамжин, орон нутагын орчин суугчид, сурагчидын орчин ахуйн ойлгоц дэвшиж, энгийн амьдралд ч орчин ахуйн хамгалалтын ухамсартай болов.
  - Эх сургуулыг хамгалах ухаан сэтгэлийг бойжуулж, амьд бодисын баялагын чухал чанарыг ойлгох шалтгаан болов.
  - Хог хаяхгүй зуршлтай болж, орчин ахуйн асуудалыг чухалчилан, асуудалыг шийдвэрлэх ажиллагаад идэвхитэй оролцох завшааныг олгов.
  - Сургуулын орчин тойрон ба доторхийг цэвэрлэхээр дамжин, юуны өмнөөрийн орчин тойроныг сайхан болгох зуршлтай болов. Бас, нэн гоё орчин ахуйн төлөөний удирдлагаыг хийж чадав.
  - Сурагчидын орчин ахуйн хамгалалтын ухамсарыг өөрчлөх хүчин болж, орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаад удирдлагаын үүрэгийг биелүүлэв.
- 9 Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө
- Хичээл ба үзэх сонсох сурган хүмүүжүүлэх ажиллагаа зэрэг олон зүйлийн мэдээлэлийг хангахаар дэмжин, орчин ахуйн асуудалын чухал чанарыг ойлгуулж орчин ахуйн хамгалалтыг үйлдэлгэ хийж чадах олон орчин ахуйн үйлдэлгэ ажиллагааг хийж, энийг биелүүлэх төлөвлөгөө болно (үргэлжлэхчанар бүхий орчин ахуйн үйлдэлгэ ажиллагаа : цэцэгийн мандал засах, хог цэвэрлэх, хаяагдмал бодисын ялган салгах ажиллагаа зэрэг) .
- 10 оршин сууга газар
Хаяг: Bookpyong middle school
2-3363, Danbongdong, Donghe-si, Gangwon-do
E-mail: success920@hanmail.com

Мод услах ажиллагаа

Орчин ахуйн цэвэрлэх ажиллагаа

(5) Оросын

**① Приморский Край шитекува тосгоны арван тавдугаар ерөнхий сургууль
«Орчин ахуйн хамгалалтын ажилд оролцох»**

1	Улс ба засагын газар	Оросын Приморский Край шитекува (Shtikova) тосгон
2	Ажиллагаагын бүлэг	Арван тавдугаар ерөнхий сургууль
3	Бичээчийн харьяалагдах	Биологин багш Цепенкова О.М. (Tserenkova O.M.)、 Бүжицкая N. (Bujitsukaya N.) 11оны сурагч
4	Ажиллагаагын цаг хугацаа	2 0 0 2 ~ 2 0 0 6 он
5	Ажиллагаагын газар	Шитекува (Shtikova) тосгон、Арван тавдугаар ерөнхий сургууль
6	Ажиллагаагд оролцогчын тоо	1 2 5 нэрэс
- 7 Ажиллагаагын агуулга
- a. «Алс дорнодын хотын иргэний орчин ахуйн ажиллагааны хөгжил» программын нэг хэсэг «Өөрийн наизаан олж хамгалах» гэх ажилд оролцох .
  - b. «Байгалийн хамгалал Амүүрүтаигаа» гэх ажилыг хэрэгжүүлэх .
  - c. «Хүүхэдт хайрын тухай ярих» гэх хичээлийг хэрэгжүүлж、оролцогчтд Приморский Крайн устах ойртогёон амьтаныг танилцуулах .
  - d. Жил бүр сургуулд «барын өдөр»、«орчин ахуйн гариг»、«Дэлхийн бөмбөрцэгийн өдөр»、«шувууг хамгалах гариг» зэрэг ажиллагааг хэрэгжүүлж байх .
- 8 Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг
- Дээр тэмдэглэхсэн ажил бол、сурагчын орчин ахуйн хамгалалтын тухай мэдлэг нэмэгдэж、орчин ахуйн сурган хүмүүжил программын нэг хэсэг блж үр ашигтай гэж бодож байна.
- 9 Холбоо авах арга
- TEL : 8(42335)34-7-45
- E-mail : Mikel2003@inbox.ru

② Хабаровский Край Хабаровский хот

1	Улс ба засагын газар	Оросын Хабаровский Край Хабаровский хот
2	Ажиллагаагын бүлэг	Хабаровский Край улсын орчин ахуй • Биологин төв
3	Бичээчийн харьяалагдах	Цнева N.F. (Tuneva N.F.)、 шинжлэх ухаан сурган хүмүүжилийн тасгий ндарга
4	Ажиллагаагын цаг хугацаа	2 0 0 6 оны 8 ~ 1 0 сар
5	Ажиллагаагын газар	Хабаровский Край Хабаровский хот
6	Ажиллагаагд оролцогчын тоо	3 0 нэрэс
7	Ажиллагаагын агуулга	

(1) Орон нутаг дотрох ажиллагаа 「сайхан гол ба ой модыг хамгалая」

Ажиллагаагын цаг хугацаа	2002оны 6сар、 2003оны 6сар、 2004оны 6сар
Ажиллагаагын газар	Хабаровский Край улсын орчин ахуй • Биологин төв、 Күсная (KRASNAYA) гол
Ажиллагаагд оролцогчын тоо	150нэрэс
Ажиллагаагын агуулга	

- Күсная голын хөвөөг цэвэрлэх、 хог цэвэрлэх
- Орчин ахуйн хамгалалтын зарлах ажиллагаа
- Чөлөөт цаг ажиллагаа : тамирын наадам зэрэг

Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг

- 36т ны хог цэвэрлэх
- Зарлах товхимол ба материалыг тархаах
- Голы бохирдуулахгүйн төлөө、 орчин ахуйн хамгалалтын зарлах самбарыг байгуулах
- Орчины хувийн үйлдвэр зэрэгийн төлөө Күсная голын орчин ахуйн хамгалалтын материалыг хийх
- Бүх Оросын Амүр (Amur) голын орчин ахуйн хамгалалтын ажил 「хамтарсан ажиллагааны гариг」 д оролцох

Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

- Зун цэвэрлэх ажиллагааг үргэлжлэн хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

(2) Зуны орчин ахуйн лагерь 「амжилт」

Ажиллагаагын цаг хугацаа	2004оны 6сар
Ажиллагаагын газар	Хабаровский Край улсын орчин ахуй • Биологин төв、 Хабаровский Край
Ажиллагаагд оролцогчын тоо	30нэрэс
Ажиллагаагын агуулга	

- Орчин ахуйн хамгалалтын үйлдэлгэ ажиллагаа、 Күсная голын хөвөөний хог цэвэрлэх ажиллагаа
- Оршин суугчидын зарлах ажиллагаа
- Чөлөөт цаг ажиллагаа : усанд сэлэлтийн уралдаан、 тамирын наадам зэрэг

Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг

- Строика (Stroika) орон нутагын бараг 10,500 м² ба Күсная голын хөвөөний 10,000 м² аас хог цэвэрлэх
- Цэцгийн мандал зохиож、 ургамалын суулгацыг суулгав .
- 「Ой модыг галын аюулаас хамгалая」、 「Гэрийн орчины цэцэрлэгийг би хамгалая」、 「Цэцэрлэг шинэ амьдралыг~」、 「Цэцэг」、 「Мини хашааэы ургамал」 гэх зарлах ажиллагааг хэрэгжүүлэв.

- Оршин суугчид ба ой модын галын аюулыг сэргийлэх тухай тайлбарлах хурал хэрэгжүүлэх .
  - Зарлах товхимол ба материалыг тархаах
- Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө
- Сурагчидын зуны нийгэмийн ажиллагаа

(3) Зуны орчин ахуйн лагерь 「Ногооны туяа」

Ажиллагаагын цаг хугацаа 2005оны 6сар
 Ажиллагаагын газар Хабаровский Край улсын орчин ахуй · Биологин төв、Хабаровский Край
 Ажиллагаагд оролцогчын тоо 63нэрэс

Ажиллагаагын агуулга

- орчин ахуйн сурган хүмүүжил、орчин ахуйн мэдлэгий нэмэгдүүлэх сурлага
- Строика орон нутаг ба Күсная голын хөвөөний хог цэвэрлэх ажиллагаа、хууль бусоор шидэхийг сэргийлэх ажиллагаа
- Гэгээрэл · зарлах ажиллагаа
- Чөлөөт цаг ажиллагаа、хаяагдмал бодис зохицуулах газарын сурдалгаа

Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг

- хууль бус шидэх газарын баталгаа、хянах、тэмдэглэх
- Күсная голын хөвөөний 1.5k м² д хог цэвэрлэх
- 1.5t (бараг100уут) ны хог、3t ны төмөрлөг хаяагдмал бодисыг цэвэрлэх
- бүх талбай 342.2 м² ын 18газар цэцгийн мандал зохиох
- 1471модны хожуулын суулгацыг суулгах
- Дэлхийн хоёрдугаар ех дайнд оролцогчидын гэрийн хашааг цэвэрлэх
- Хот дотор、дэлхийн хоёрдугаар ех дайн дурсгалд суулгаасаналс дорнод гүйлс дурсгалын эгнээ мод 70хожуулын орчины өвс зулгаах
- Оршин суугчидд орчин ахуйн тухай анкет хийх
- Орчин ахуйгаар сэдэвлэгсэн зарлал жүжигийг тавих

Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

- Сурагчидын зуны нийгэмийн ажиллагаа

(4) Орон нутаг дотрох ажиллагаа 「Орчин ахуйн хамгалалтын гариг」

Ажиллагаагын цаг хугацаа 2004оны 4сарын 15~7сарын 5
 Ажиллагаагын газар Хабаровский Край улсын орчин ахуй · Биологин төв、Хабаровский Край

Ажиллагаагд оролцогчын тоо 172,555нэрэс、12 орон нутаг

Ажиллагаагын агуулга

- Орчин ахуйн хамгалалт · цэвэрлэх · сайхан болгох
- Зарлах ажиллагаа

Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг

- Күсная голын хөвөө ба орон сууцны гудамжын хог түүх ажиллагаа хэрэгжүүлэх
- Хот дотор цэцэрлэгийг сайхан болгохыг хэрэгжүүлэх
- Оршин суугчидын идэвхтэй орчин ахуйн хамгалалтын тухай зарлал
- 「Бид бол дэлхийн бөмбөрцэгийн хамгаалагч」 гэх орчин ахуйгаар сэдэвлэгсэн зарлал жүжигийг тавих
- 「Орчин ахуй→аюулгүй→амьдрал」 гэх үзэсгэлэн хэрэгжүүлэх

Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

- Жил бүр үргэлжлэн хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

(5) Орон нутаг дотрох ажиллагаа 「Орчин ахуйн хамгалалтын гариг」

Ажиллагаагын цаг хугацаа 2005оны 4сарын 15~7сарын 5
Ажиллагаагын газар Хабаровский Край улсын орчин ахуй ·
Биологин төв, Хабаровский Край
Ажиллагаагд оролцогчын тоо 142,162нэрэс, 16 орон нутаг
Ажиллагаагын агуулга
· Орчин ахуйн хамгалалт · цэвэрлэх · сайхан болгох
· Зарлах ажиллагаа
Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг
· Хот дотор, дэлхийн хоёрдугаар ех дайн дурсгалд суулгаасан алс дорнод гүйлс
дурсгалын эгнээ модыг (70хожуул) засах
· 1471модны хожуулын суулгацыг суулгах
· 131 зарлалын зурагт хуудас, товхимолыг хийх
Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө
· Жил бүр үргэлжлэн хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

(6) Орон нутаг дотрох ажиллагаа «Дэлхийн бөмбөрцэгийн өдөр»

Ажиллагаагын цаг хугацаа 2006оны 4сарын 29
Ажиллагаагын газар Хабаровский Край Бичийха (Bichiha) тосгон
Ажиллагаагд оролцогчын тоо 75нэрэс
Ажиллагаагын агуулга
· Орчин ахуйн хамгалалт, цэвэрлэх ажиллагаа, ургамалын цэцэрлэгийг цэвэрлэх,
модыг засах, суулгацыг суулгах бэлтгэл
· Орчин ахуйн хамгалалт · цэвэрлэх · сайхан болгох
· Зарлах ажиллагаа
· Чөлөөт цаг ажиллагаа, асуулт хариултын тэмцээн
Ажиллагаа хэрэгжүүлэхсэн амжилт ба оролцогчын сэтгэгдэл зэрэг
· Амүр голын бохирдолын тухай илтгэл, тухайн газарын бэлэг сэлтд хэрэглэх
бараагын тэмдэг хийх уралдааныг хэрэгжүүлэх
· Сурагч ба оршин суугчидд орчин ахуйн тухай анкет хийх
· Хабаровский хотын өмнө орон ба орчины хот тосгонд 2000 хуудасаас илүү орчин
ахуйн хамгалалтын зарлах товхимол тархаах
· «Содружество (Sodrujestvo)» ургамалын цэцэрлэгийг сайхан болгох · цэвэрлэх
ажиллагаа хэрэгжүүлэх
Хожимын ажиллагаа хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө
· Жил бүр үргэлжлэн хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

8 Холбоо авах арга
Khabarovsk, 680001, Montazhnaya, 12
tel.: (4212) 50-81-89
fax: (4212) 50-81-91
E-mail: tyneva@list.ru

4 Залуучудын илтгэл~Зүүн хойт Азийн залуучудын орчин ахуйн симпозиом 2006 оролцогчидын илтгэл~

Зүүн хойт Азийн залуучудын орчин ахуйн симпозиом 2006д , оролцогчид, баялаг Зүүн хойт Азийн орчин ахуйн хамгалалтд хандуулж, хожим бид хүн бүр юу хийх чухалтай байх тухай санал солилцоо хийж, түүний агуулгаыг «Залуучудын илтгэл» гэж дорхи мэт эмхлэв.

Хожим орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаа ба орчин ахуйн хамтын ажиллагааг өрнүүлэх үе, Зүүн хойт Азийн ирээдүйг хүлээх залуучудын илтгэлийг ашиглалт болговл аз болно .

★ Юуны өмнө, бид хүн бүр, хийж чадах явдалаас тэмцээн хийх бол чухал !

- Зэрлэг шувуу амьдрах орчин ахуйн хамгалалтын төлөө , сайхан гол, далайн анхны хэлбэрийг заавал сэргэнэ. Түүний тулд, бид хийж чадах явдалаас хийж эхлэх ны чухал .
Юуны өмнө хог цэвэрлэхий үргэлжүүлэн, мод ба цэцэгийг олон суулгах зэрэг, симпозиомд суралцахсан зүйлийг ашиглаж, байгалын хоорондох харьцааг үргэлжүүлнэ.
- Орчин ахуйн хамгалалтын төлөө бид хийж чадах явдал бол, биеийн тойрон дэх орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаас хийж эхлэх ны чухал гэж бодж байна .
Бүдээрээ үнэнчээр ойрхон газараас тэмцээн хийж явя.

★ Сургууль ба орон нутаг зэрэг, ойрхон газарад хийх ажиллагаад идэвхтэй оролцох бол чухал !

- Би, тосгоны цэвэрлэх ажиллагаад оролцож, янз бүрийн зулзаган мод суулгах цэцгийн мандал зохиож байна.
- Алс дорнод яст мэлхийн судалгаад оролцов . Энэ жил 9 яст мэлхийг бойжуулж байгалид буцаав. Олон оролцогч яст мэлхийн тоо цөөрөж, тархалтын талбай ч давчуухан болов гэж санаж байна.
- Нарсын огтлохдоож, цөөрөхсээнээс, мод суулгах ажиллагаа хийж байна. Суулгахсан модын тоо нэмэгдэх ны маш баяртай.Хүн бүр нэг хүн нэг мод суулгавал ногоон нэмэгдэж, орчин ахуй баялаг болно !
- Сургуулын ойролцоо цагаан хусан ойг ургуулах төлөвлөгөөг хийв.Ойд амралт зугаалгаын газар ба жижиг цөөрөм байгуулж, цөөрөмд лягхуа цэцэгийг бойжуулхаар санаж байна.
- 2005онд «байгалид талархах» гэх цэвэрлэх төлөвлөгөөг хийж, дагалдан гол цэвэрлэх ба хог цэвэрлэх зэрэг хотын орчин ахуйн цэвэрлэх ажиллагааг хэрэгжүүлж байна.Түүнээс гадна 300 нарс, 61 цагаан хус зэрэгийн суулгацыг суулгав .Бас, ноднин жил алс дорнод мэлхийн өндөгийг цуглуулж, өндөгий голд тавих ажиллагаад оролцов.

★ Одоо, хийж байх тэмцээныг, хожим ч үргэлжүүлэх бол чухал !

- Лягхуа цэцэгийг сайжруулахаар чармайж байна. Ноднин жил 3 нуурд лягхуа цэцэгийн суулгацыг суулгаж, 2 газард ны лягхуа цэцэг дэлгэрэв . Ирээдүйд лягхуа цэцэгийн тоог олшруулж, лягхуа цэцэгийн нутаг гэж дуудах болгё гэж санаж байна.
- Устаж үгүй болох шахахсан эмийн ургамалыг ургуулж, устахыг хориглох судлал хийж байна .
Бас, сургуулын ойд, эмийн ургамалыг ургуулах ажиллагаагы ч хэрэгжүүлж байна. Ээийг жил бүр үргэлжүүлж, эмийн ургамалын төрөлийг сэргэхээр хүсэж байна.

★ Ажиллагааг өргөжүүлэх бол чухал !

- Бид орчин ахуйн хамгалалтын ажиллагаад оролцов . Бас, орчин ахуйн цэвэрлэх ажиллагаад ч оролцож байна . Оролцож байх ажиллагааны тухай, бусад хүүхэдд дамжуулж, нэн олон хүтүүсийн оролцохыг уриалав.
- Бид орчин ахуйн фондыг байгуулж, хотын орчин ахуйг цэвэрлэхд чармайж байна . Бас, хотын иргэн ба сургууль ойлгулах ажиллагаа ба азкет байцаалты ч хэрэгжүүлж, ажиллагаад оролцогч нэмэгдэж байна.Бас, сайхан усан чанарын хамгалалтын төлөөгийн төлөвлөгөө хийж, чуулганд илтгэл хийв.

Энэ «Зүүн хойт Азийн залуучудын орчин ахуйн хамгалалтын реферат» ба Зүүн хойт Азийн залуучудын орчин ахуйн симпозиомын тунхагын материалыг дорхи Сайтуд тэмдэглэж байна.

«Зүүн хойт Азийн орчин ахуйн мэдээлэлийн талбай»

http://www.npec.or.jp/northeast_asia/index.html